

SÖKAREN

NR 5

1978

PRIS 7:00 inkl. moms

ANANDA MARGA FÖRSVARAS

Efter journalisten Karl Christiansens kritik av Ananda Marga och dess andlige ledare "Baba" Anandamurti Sarkar i nr 2 har ett par personer tagit kontakt med oss för att försvara rörelsen och ledaren. På sidorna 2-5

berättar en flicka, som är sympatisör med Ananda Marga, om sina tankar och erfarenheter. På sidan 27 finns ett svar till Karl Christiansen från en margii samt Christiansens replik.

PETRAS BERÄTTELSE

En personlig rapport från nyandlighetens krokiga stigar

En flicka ringde.

– Kommer du ihåg mig? frågade hon. Jag heter Petra.

Hon ville försvara Ananda Marga och dess ledare Shrii Shrii Anandamurti, som blivit föremål för kritik i en Sökaren-artikel.

(Ananda Marga är en andlig-social rörelse som grundades i Indien på 1950-talet. Den lär ut tantra yoga och arbetar för ett rättvisare samhälle. Se artiklar i Sökaren nr 9 1975, nr 10 1976 och nr 2 1978.)

Petra kom en fredagskväll tillsammans med en god vän, den ständigt snällt leende Albert. Hon pratade till framemot midnatt, medan hon rökte upp ett paket cigarettor.

Petra anser att det är omöjligt att veta om anklagelserna mot "Baba" (Anandamurti) är sanna eller grundade på förtal. Hon berättade att en kille som heter Mikael, medlem i Ananda Marga, sagt till henne att Uma Sarkar, Babas hustru, hade hört av den avhoppade munken Vishokananda – men inte själv sett! – att Baba utnyttjat pojkar homosexuellt och slagit dem. Och Vishokananda hade i sin tur hört...

– Tala med Mikael! sa hon. Det här är viktigt.

Petra tillhör inte Ananda Marga, men hon är sympatisör. En gång har hon blivit initierad – liksom Albert, vilken numer är "reserverad sympatisör".

– För varje gång, säger hon, som jag läser vad Baba skrivit verkar det han säger mer och mer vettigt. Jag har varit djupt kritisk mot mycket i den här vägen, men jag är inte mer kritisk mot Ananda Marga nu än vad jag anser är nyttigt – kritik skadar inte i något sammanhang.

– Även om anklagelserna mot Baba kan vara sanna behöver jag inte rynka på näsan åt allt han har skrivit och lärt ut!

Petra vill framhålla det som är positivt hos Ananda Marga. Hon har med sig en bunt skrifter och lä-

ser bl a ur "De sexton punkterna", som är rörelsens levnadsregler, och ur "En vägledning i mänsklig livsföring" av Anandamurti.

– Margiis har beskyllts för persondyrkan. Och sådan tycks finnas inom Ananda Marga. De sjunger "Baba Nam Kevalam" (som betyder "Endast namnet på det allra käraste"). Baba är ett smeknamn som indierna använder om det som står deras hjärta närmast. Baba kan vara far, mor, barn, vän, Gud eller något annat. Indierna kallar sin guru, dvs andliga lärare, för Baba. Shrii Shrii Anandamurti kallas också Baba. För honom däremot är det hans lärjungar som är Baba. Men Baba är också "kärleken", och känsloläbörden i orden "Baba Nam Kevalam" kan för de troende, under sången, vara: "Det enda som finns är kärlek".

– Margiis är hängivna Baba som person. Och de har porträtt av honom på altaret. Men Baba är alltså inte bara Anandamurti – utan också "Det Högsta Medvetandet". Så när de sjunger "Baba Nam Kevalam", är det bl a fråga om det "Baba" som alla kan uppnå.

Det har också sagts att Anandamurti inte tycker om demokrati och att rörelsen velat stötta den indiska regeringen med våld. Dessa påståenden, säger Petra, har enligt margiis inget med verkligheten att göra. Hon läser ett tidningsuttalande om Anandamurti: "Han påstås (!) ha sagt att 'Demokrati betyder pöbelvälde och dårvälde och att den bästa formen av regering är diktatur'..."

– Men det är en förvrängning av Anandamurtis åsikter. Han menar att det finns vissa fundamentala krav för en fungerande demokrati. Han skriver: "... I några länder lägger folk sina röster efter diktat och övertalningar från ett falskt ledarskap. Att marschera som en skock djur till vallokalen och lägga sina röster är meningslöst. Är det inte att gyckla med ordet 'demokrati'?"

– Anandamurti har alltså kriti-

serat det sätt på vilket demokrati ofta fungerar. En demokrati, där människor exploateras, utan moraliskt ledarskap, utan utbildning för folket – den blir en farsa.

Baba har anklagats för att förespråka våld. Men Petra kan inte finna att det stämmer med den betydelse vi vanligen lägger in i ordet "våld". Uttalanden som han gjort har misstolkats. Han anser att mänskliga värden, liv och frihet, ibland måste försvaras med våld, och då innebär ordet våld "strid" eller "kamp" – men är inget brott mot ahimsaprincipen (att inte skada eller döda någon levande varelse).

– Liv är en ständig utveckling av kraft, menar Anandamurti. Genom kraft besegrar man motsatta riktningar. Men man skall aldrig använda sin kraft i syfte att skada.

– Baba påpekar att om man inte skulle döda något enda levande väsen, då dog man själv. Under text andningsprocessen dör ett oräkneligt antal mikrober. Sjukdomsalstrande bakterier dödas av mediciner. Det går, självklart, inte att tillämpa ahimsa in absurdum.

– Baba skriver också att en margii, som ser en annan margii bryta mot Yama och Niyama (Ananda Margas moralregler), skall få denne att upphöra med det – om så behövs med "hårda metoder".

Petra pratar mycket om skilda delar av Ananda Margas program. Hon vill att jag ska ta del av rörelsens skrifter. Indisk andlighet, säger hon, är antingen mycket upphöjd filosofi och meditation eller primitiv vidskeplighet. Andligheten i Ananda Marga har givetvis starka drag av traditionell indisk religiositet – men dess enkelhet och kärlekslära står också nära kristendomen.

Men hur det nu verkligen ligger till med det som Baba och hans rörelse har anklagats för är mycket svårt att reda ut. Det medger Petra.

– Ja, vi kan ju inte reda ut det,

säger hon. Förutsättningarna för att göra det är att man far till Indien, träffar Baba, talar med dem som anklagat honom för anstiftan till mord och för homosexuella handlingar, tar del av rättegångsprotokollen etc. Margiis bryr sig inte om anklagelserna. De tvivlar inte på att Baba är oskyldig.

– En fin sak i Ananda Marga är att rörelsens filosofi och arbetsprogram eftersträvar universalism – enheten i allt. Jag medger att den passar bäst i ett u-land som Indien, men både moral, meditation och mycket av det övriga kan anpassas till levnadsförhållandena i vilket land som helst. Ananda Marga har en omfattande social verksamhet. Sådant behövs överallt. Och i de länder där det redan finns socialvård täcker denna inte alla behov.

Petra säger att de acaryas (lärare) och margiis som hon träffat på Ananda Margas Stockholmskontor är trevliga, fina människor, men en del av dem är lite naiva.

Och så kommer Petra in på personliga upplevelser i nyandlighetens värld.

SATANISTSEKTEN

– För många år sedan var jag med i en satanistsekt. Och det var Albert också. Hans kamrat var sektens ledare, och vi ville kolla vad den kullen höll på med. Det var väldigt bråkigt i sekten och jag blev nervös och irriterad. Men så hände en del intressanta saker, och jag tyckte att jag måste fortsätta vara med. Men jag mådde inte bra av det. Och jag kom inte loss.

– Vid sektens sammankomster inträffade vissa parapsykologiska fenomen. Men det var naturligtvis inte ofarligt att hålla på med dessa seanser, även om det mest var på lek. Det var störande för sinnet. De flesta skulle väl säga att det hela var löjligt, barnsligt, överspant. Men de skall inte avfärda satanism som bara bluff. Fullt så enkelt är det nämligen inte!

– Det var faktiskt i den här sekten som jag blev intresserad av "den andliga världen"! Jag började omedelbart studera religion, ockultism och parapsykologi.

– Så träffade jag Sten Rodenborg. Han var femton år då. Han visste vad vi höll på med. Efteråt förstod jag att han tog det väldigt hårt, att jag och de andra var med i sekten.

– Det var tack vare Sten som jag la av med dumheterna. Han behövde bara se på mig, så slutade jag intressera mig för sekten. Konstigt, va?

Altaret hos Ananda Marga, Sjöbjörnsvägen 1 i Stockholm – med bilder av "Baba" – fotograferat av Rein Vålme 1976.

DEN KELSJUKA SWAMIN

– Följande episod började på Klubb Kamelen. Där hålls det föredrag om ungefär allting i "avvikande andlighet" i den här stan! Det var under våren och försommaren 1972. En liten rund swami talade om yoga och meditation. Och i klubblokalen satt bland andra några av de i stan kända yogalärarna och lyssnade – folk som ofta har synts i Sökaren.

– Sten anslöt sig meddetsamma till swamin, som bildade en yogagrupp. Han bodde hos en av sina anhängare – de bor gärna på andras bekostnad. Jag besökte honom där – skulle bli initierad och få ett mantra. Första gången vi träffades ville han småklappa lite och kysste mig på pannan. Andra gången drog han upp mig i knät, liksom en lördag efter meditationen. Den tredje gången försökte han kyssa mig på munnen.

– Vid ett tillfälle när jag sa att jag hade ont i ett ben, ville han att jag tog av mig strumpan så att han kunde massera benet. Han var ganska ivrig, men det blev inget av med det för jag kände inget förtroende för honom. Han sa också att han tyckte oerhört mycket om mig, och om han bara tänkte på mig var det som om jag närvarande, menade han.

– Han utstrålade, tyckte jag, en slags magnetisk eller suggestiv hypnotisk kraft, och den använde

han sig av. Det verkade inte som om någon av karlarna i sällskapet märkte den.

– Enligt en vederhäftig person i kretsen kring honom hade han låtit en kvinna ta av sig på överkroppen för att lära henne att andas rätt. Därefter masserade han henne på ryggen. Men så sa han "det här går nog inte så bra", vände henne på rygg, drog upp henne i knät, drog ner hennes trosor och masserade hennes könsorgan. Hela tiden hade hon känt sig "tvingad och suggererad", påstod hon. Till sist gjorde hon i alla fall motstånd och sprang sedan sin väg. Hon sa till den person, som berättade detta för mig, att händelsen hade förefallit henne "alldeles otrolig". (Den berättades först när swamin hade rest.)

Till mig sa swamin: "Du får inte tala om vad vi gör i enrum!" Och det gällde såväl att jag satt i hans knä som att han spådde mig i händerna.

– När han ville kyssa mig på munnen, blev jag mycket sur och gick min väg. Men efter tio minuter kom jag tillbaka och skällde ut honom. Han blev lite upprörd och sprang efter vatten åt mig.

– Sen började jag tycka illa om honom. Självfallet har det gått över. Men då var jag rädd – för bl a Stens skull. Han var så ung, och det var också ett par andra mycket unga människor med i gruppen. Jag fortsatte emellertid att gå på hans

föreläsningar i yoga och delta i gruppmeditationerna, för att se vad som skulle hända.

– Så reste han. Han kom härifrån ganska fort – blev utvisad ur lägenheten av den han bodde hos. Han hade ingen vidare framgång här och fick inget ashram heller. Han ville gärna bilda ett sånt med oss som sina första elever i Stockholm.

– Och så, när han hade rest, vid ett möte hos en yogalärare, berättade jag vad som hade hänt mellan swamin och mig. Men jag blev inte trodd, utan utskälld. Jo, ett par personer trodde på mig, faktiskt. En kvinna talade om att hon gett swamin en smäll på truten när han försökte göra närmanden till henne. Och då sa han att hon skulle "komma till helvetet".

– Swamin klarade väl inte celibatet. Han var sensuell, och mig tog han gärna i, fast inte på det "rätta sättet", utan så där lite – kryptigt, kan man säga. Och han pratade gärna om sex, så att man skulle avstå från sex. Fast han sa inte till mig att göra det – däremot till Albert, som också var med i hans grupp, och till ett par andra av mina manliga vänner. Senare startade han ett ashram i Holland och lär ha lyckats rätt bra där. Men han kom aldrig tillbaka hit, vad jag vet.

– På indiska ambassaden sa de till mig att det är skandal om en swami drar upp en kvinnlig elev i sitt knä och försöker kyssa henne. De får inte göra så.

– Swamin skulle lura ner Sten – hans bästa elev, enligt honom själv – till Indien. Sten tänkte packa väskorna och sticka iväg till det ashram som swamin påstod att han hade i New Delhi. Men jag talade med Stens föräldrar, och de bad honom att inte fara. Det var nog en sabla tur. Jag skrev en del brev, bl a till Indien, för att undersöka vem swamin egentligen var. Svaren jag fick visade att det inte tycktes vara mycket som stämde med hans uppgifter om sig själv. Han påstod tex att han hade ett ashram med 200 stora rum, modernt och välkänt. Men svenska ambassaden i New Delhi upplyste mig om att det var otroligt att det skulle finnas ett så fint ashram där. Sedan undersökte de saken närmare och fann att ingen swami fanns på adressen han gett några av oss; inte heller den andra swamin han talat om var anträffbar där, men enligt en granne hade faktiskt nån swami tidigare bott i huset.

– Han gav oss inga ordentliga upplysningar om sin person – han skröt om sig själv. Det är en viss

skillnad, det. Han hade rest så mycket, träffat regenter och premiärministrar (inget märkvärdigt i och för sig att en swami gör det), var anförtrödd höga poster i Indien och hade organiserat ett universitet där. Och han var doktor i litteratur, filosofi och ekonomi i Oxford, Cambridge, Calcutta, Madras och Bombay. Men vid de universiteten var han inte känd – åtminstone inte under det namn han fick när han blev swami. Han uppgav att han skrivit en universitetsuppsats – så kom det fram att en annan person hade skrivit den. Det var samma kvinna, som smällde till honom, som tog reda på det. Bildad verkade han inte vara – men hade en ytlig kulturförniss.

– Han hade läst 30 000 böcker minst, sa han, och skrivit böcker själv, men han vägrade uppge deras titlar för en journalist som han fick tillfälle att träffa här. Han var ordförande vid ett yogainstitut i en mindre västtysk stad, ett välkänt institut som var anknutet till stadens universitet, hette det. Men handelskammaren i staden kände till yogainstitutet och ansåg att det inte var att rekommendera. Och det hade ingen universitetsanknytning. Institutets ledare skrev till mig, men nämnde inte swamin i brevet.

– Sten höll sig till swamins meditationsmetod en tid och hade hans foto på väggen ovanför sängen i ett par år. Ja, swamin var Stens guru.

– 1973 kom det Ananda Marga-människor hit. Till Kamelen, naturligtvis. En acarya sa till Sten att den meditation han tränade inte var bra och att han skulle hoppa den. Sten gick i stället med i Ananda Marga, det var 1974. Swamin blev ledsen och skrev till Sten. Han skrev till mig också, men han fick inga svar, så han la av.

– Han blev inte populär här i stan. Jag var inte heller populär bland människorna i hans grupp. Där fanns flera som tyckte om honom, och då kom jag och förstörde allting.

– Men en av ynglingarna som lyssnade till honom blev senare tiggarmunk i Indien, efter vad jag hört berättas.

– Om swamin var bra på yoga vågar jag inte avgöra. En yogakunnig person i gruppen påstod att han "kunde yoga sutras ordentligt". Det är mycket möjligt att han var en god teoretiker. Att jag inte talade om mina erfarenheter av swamin för gruppen medan han var här verkar kanske underligt. Jag blev åthutad för det också. Orsaken var: jag ville ta reda på så mycket som möjligt om honom först, och

det tog mig hela sommaren. Swamin reste ju långt innan dess. Så han fick inget tillfälle att försvara sig – eller stå för vad han gjort.

– Jaha, det kan verka konstigt att jag inte tror på ryktet om Baba, att han bedrivit homosex med indiska margiis, jag som upplevt en liknande sak med swamin. Men se, Baba är anklagad för det ena och det andra. Jag anar att man vill beskylla honom för så mycket som möjligt – för att försöka oskadliggöra honom. Ananda Margas sociala politik var ett hot mot Indira Gandhis regering. Så varför inte anklaga honom även för sex...? Men visst, saken kan ses på flera sätt!

STEN SOM ÄLSKAR BABA

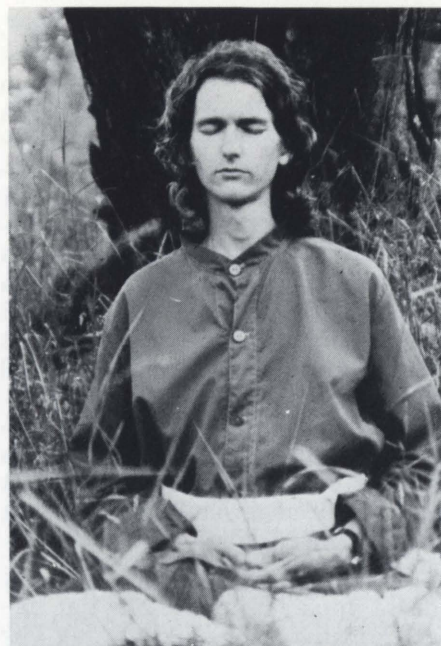
– Sten Rodenberg blev en mycket viktig person i Ananda Marga. Bland svenskarna: huvudpersonen. Nu är han inte här längre.

– Som sagt, Sten är en märklig människa. Redan när jag först träffade honom, då han var bara femton år, föreföll han mig vara något utöver det vanliga. Han verkade på något sätt gammal, i fråga om den psykiska åldern vill säga. Och hans åsikter var alltid mycket kloka. Han såg i många avseenden längre än de flesta, även äldre människor inräknade! Albert här hade förresten ungefär samma uppfattning om Sten som jag.

– Folk sa till mig att jag romantiserade Sten och var fixerad vid hans person. I så fall har jag råkat ut för samma sak beträffande honom, som han har råkat ut för beträffande Baba! Jag har märkt, att som Sten och andra margiis betraktar Baba – på ett likartat sätt har jag sedan länge betraktat Sten. Därför förstår jag margiis och andra som är förtjusta i någon andligt högtstående person. Jag har själv upplevt och upplever det, jag kan inte bortse från det, och nu när Sten inte är här längre kan jag ändå inte komma ifrån det.

– Ja, jag såg genast att Sten var annorlunda, men med tiden märkte jag också att han hade känslomässiga svårigheter och begränsningar. Jag misstänker att Ananda Marga faktiskt blev – hans räddning.

– Sten har hjälpt mig i alla dessa år genom att bara finnas till. Det där är väldigt svårt att förklara. Det handlar nämligen om känslor. Jag har ofta fått höra att jag har neurotiska bindningar till Sten. Jag erkänner att det handlar om en viss fixering, men jag kan inte riktigt finna grunden till den. Jag anser att det är rätt komplicerat, men det känns inte fel, fast många gånger har det varit mycket plågsamt.

Sten Rodenberg i meditation, 1976
(Denna sidas foton: B. Wahlbom.)

– Att Sten gick med i Ananda Marga var bara vad man kunde vänta. Jag trodde i flera år att han till sist skulle gå med i någon rörelse, men tänkte att det finns ingen som passar honom. Han hade swamins meditation, och han tränade aikido, en budosport. Jag tänkte: "Han hinner bara gå ut gymnasiet, sen sticker han iväg från Sverige. Han passar inte här, och han måste ut i världen."

– Det var tack vare Sten som jag brydde mig om Ananda Marga. Jag kom under åren i kontakt med många grupper och rörelser, på Kamelen och andra ställen, så jag blev lite trött på sånt, var hemskt kritisk mot allt i den här vägen, kritisk mot Ananda Marga också. Men jag har alltid lyssnat på vad Sten har sagt, och jag tänkte att han kan inte i längden engagera sig i något som är genomdumt.

– När Sten varit margii en tid, arbetade han först i Istanbul, det var under 1975 och 1976. Han kom hem i augusti 76, mager och eländig, hade varit mycket sjuk. Men hans psyke var starkare än förut. I september hände det här att han hotade bränna upp sig, om inte den svenska regeringen handlade till förmån för Baba. Genom brev till UD och massmedia krävde han att den snabbt försäkrade att den skulle engagera sig för Babas sak. Sedan 1971 hade Baba suttit fängslad, anklagad för anstiftan till mord på avhoppade margiis. Hans rättigheter i fängelset hade beskurits. Man hade försökt förgifta honom. Därför fastade han i protest sedan 1973. Ananda Margas medlemmar an-

såg (och anser) att åtgärderna mot Baba ingick i den allmänna förföljelsen mot rörelsen, som kulminerade i förbud mot den 1975. Sten ville protestera mot behandlingen av Baba genom självbränning på offentlig plats i Stockholm. Ja, det var absolut inget tomt hot! Det sa han till mig, efteråt.

– Men en sak stod inte i den intervju med Sten som Sökaren publicerade i nr 10 1976, och nämndes inte i nåt annat sammanhang heller: att det var mycket tack vare sin far som han slapp att dö! Hans pappa kutade som ett jehu hos UD och på andra ställen. Jag vet att han gjorde en insats genom sina påtryckningar, men det har Sten inte talat om. Vi andra gjorde dumma, meningslösa saker, men det fanns inte en, som inte vill rädda Sten.

– Sen ordnade det sig. Sten fick igenom sina krav. Regeringen skulle "undersöka möjligheten" att göra nåt för Baba i FN. En kort tid senare dömdes Baba till livstids fängelse. Men när undantagstillståndet upphävdes i Indien blev Ananda Marga tillåten igen och domen har överklagats. Baba hävdar att han är oskyldigt dömd.

– Det var i samband med Stens planerade självbränning som jag började intressera mig mer för Ananda Marga. Jag läste en del av Babas skrifter och började hjälpa till på kontoret här i Stockholm, satt och renskrev artiklar och brev tillsammans med Sten och en annan ung kille. Det är över ett år sen. Det varade bara knappt två månader. Och jag mediterade med dem – och åt upp deras mat. Det var riktigt trevligt. Men jag har vissa hämningar mot att dansa "Kirtan" och sjunga "Baba Nam Kevalam". Det känns konstigt och litet teatraliskt för mig. Men till många delar tycker jag om deras ideologi.

– När man som jag uppnått trettiårsåldern, anses det vara mera svensknormalt att man utanför sitt åtta-till-fem-jobb sysselsätter sig med trevliga fritidshobbies som bilen, TV-tittande, en studiecirkel i jazzbalett eller möjligen en kurs i yoga för att stressa av – än att man intresserar sig för en indisk, andlig rörelses program. Men jag anser att jag av vissa skäl bör bry mig om Ananda Marga och jag får strunta i om någon tycker att det är fånigt och orealistiskt. När jag blev initierad i Ananda Marga hösten 1975, lärde mig Dada Dhritibodhananda en meditationsmetod. Jag glömde den ögonblickligen. Det är typiskt mig. Och så: Ananda Marga har en

hög moral. Jag skulle så himla gärna vilja försöka tillämpa den, men det är svåra saker. Och jag är en självisk varelse.

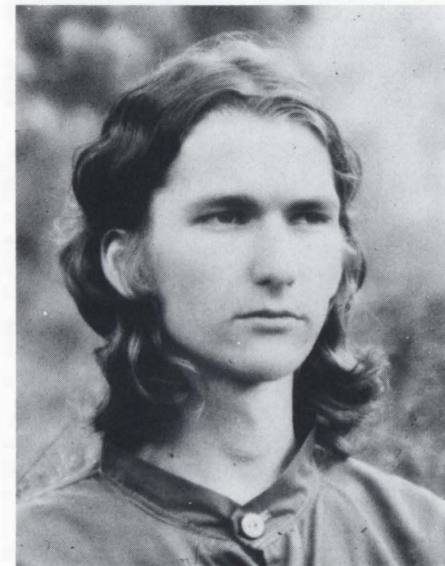
– Vid fyra-fem tillfällen har jag bett Sten att hjälpa mig med meditationen, som jag aldrig kommer i gång med. Och det har den stackarn gjort med tålmod. Jag är så ledsen att jag inte tycks klara det – ledsen för min egen skull. Jag behöver det, för jag är en orolig människa.

– Det sista Sten sa till mig innan han for var: "Glöm inte Baba!" Han tänker mycket på Baba, men kanske ändå mest på att tjäna mänskligheten. Det är tjänandet av den som Ananda Margas ideologi bygger på.

– Sten lämnade några besvikna vänner efter sig här hemma. Det finns en och annan som anser att han skulle stannat här – underförstått: hos dem. Jag hör till dem som stöder Sten i tanken. Jag anar att han gör sina misstag emellanåt, kanske får han framöver en besvärlig period att gå igenom. Det är enbart bra för hans utveckling. Han har betraktats som fanatisk. Hans engagemang i Ananda Marga är hundraprocentigt. Han är konsekvent, Sten, han menar att om man går in för nåt, skall man göra det helhjärtat, annars uppstår en splittning i sinnet. Det är lätt att bli splittrad.

– Sten passar för att resa, i samband med arbete, och han passar i Ananda Marga, eftersom rörelsen arbetar aktivt med sociala insatser. Han valde att bli celibatär acarya. Det är en sän som reser och undervisar på många olika platser och inte har möjlighet att bilda familj.

Forts på sidan 23

Leif Zeilich-Jensen

en ovanlig religionshistoriker
och socialantropolog

Leif Zeilich-Jensen är född 1937 i Schleswig Holstein, ett område med både tysk och dansk befolkning. Efter första världskriget delades det mellan Tyskland och Danmark. I vissa fall drogs gränsen mitt genom ett samhälle. Själv har Leif två modersmål: danska och tyska.

På grund av kriget blev det inte mycket ordinär skolgång för hans del – skolorna togs bl a i bruk som förläggningar. Men 18 år gammal tog han ändå studenten som privatist. Därefter for han till Grönland och arbetade som timmerman – han byggde hus – och lärde sig språket. Han kom i kontakt med eskimåernas shamanism. En shaman är ett slags trollkarl och läkare som bl a kan gå ut ur sin kropp och besöka andra världar.

Våren 1959 studerade Leif isländska vid universitetet i Reykjavik. På Island är folk mycket intresserade av mystik. Många präster är spiritualister eller teosofer. Spiritualismen torde ha större utbredning på Island än i något annat land.

Några månader var Leif på sjön, och i Norge i halvt år, innan han hösten 1959 kom till Sverige. Här arbetade han bl a som snickare, skrev böckerna "Hatha yoga" och

"Astrologi" 1963 och höll många föredrag i Måndagsgruppen i sådana ämnen som indisk mystik och astrologi.

1965 gifte han sig och bosatte sig i Västerås, där han under några år ledde yogakurser. 1967 började han studera etnografi i Uppsala och religionshistoria i Stockholm. 1969 blev han fil kand, 1971 fil lic i etnografi och 1974 fil dr i religionshistoria på en avhandling om eskimåernas världsbild. Sedan har han varit forskarassistent i religionshistoria och är numer universitetslektor i socialantropologi i Uppsala.

*

Leif Zeilich-Jensen berättar att han i 7–8-årsåldern upptäckte att han ibland kunde bli alldeles förlamad, stel i kroppen, så att han inte förmådde röra sig. Detta gjorde honom rädd, men han kunde i samband med sådan förlamning också uppleva att själen lämnade kroppen, så att han kunde se den utifrån. Det var roligt att komma loss från kroppen. Han kom till en värld där det fanns andar, "skojiga varelser av samma sort" som han själv. En del andar försökte hindra honom att komma tillbaka till sin kropp.

Bland de flyktingar som kom ös-

terifrån var en kines, vilken Leif, ännu ett barn, blev god vän med – eftersom han skulle lära honom danska. Denne kines var taoist, och han blev den förste som Leif vågade tala med om sina upplevelser utanför kroppen. Han sa att de där upplevelserna inte alls var märkliga utan naturliga saker. Själen och kroppen hör ihop, men under vissa omständigheter kan de tillfälligt skiljas åt. Fast om förbindelsen helt och hållet bryts, då dör man. En del människor har av naturen förmågan att själsligen gå utanför kroppen, men andra kan lära sig detta genom övning. Kinesen ansåg att denna förmåga är bevis för att människan är odödlig.

– Det var trevligt att höra att dessa upplevelser inte alls var något konstigt eller sjukligt. Jag var alltid väldigt rädd, när det där hände, men kinesen sa till mig att jag inte skulle vara rädd utan sträva efter att få kontroll över det. Men det var viktigt, sa han, att inte någon kom och störde mig, när jag var i sådant tillstånd, för det kunde vara farligt.

De utomkroppsliga upplevelserna kunde pågå i en halv till en timme.

Numer kan Leif framkalla det utomkroppsliga tillståndet när han själv önskar. Det tar ungefär 20 minuter att slappna av och komma i det tillståndet. Han har uppfunnit en teknik med rytmiserande av andningen, och genom autosuggestion kan han koppla bort del efter del av kroppen, till dess hela kroppen är bortkopplad.

– Andningen blir långsammare, kroppstemperaturen sjunker och hjärtverksamheten upphör nästan helt. Då inträder ett slags stelhet – och det är bara att sticka iväg...

– Jag kan strängt taget bege mig vart jag vill, även genom väggar – det blir mörkt just när man passerar väggen...

Vi frågar Leif om han även kan förflytta sig i tiden. Han svarar att det har hänt en enda gång, av en slump. Det var i Västerås. Sedan han gått ut ur kroppen för att ta sig en titt på stan, fann han att stadsbilden var honom helt främmande, bl a fanns det röda stugor och skog, där lasarettet nu ligger. Och där försäkringsbolaget Allmänna Brand finns, stod ett lägre hus. Förfrågningar hos gamla västeråsare visade att staden hade sett ut på det sättet förr i tiden!

Leif berättar också om en upplevelse under tiden i Grönland. Han hade vid tillfället inget att göra som

timmerman utan försörjde sig på jakt, vilket inte är så lätt.

– När jag strövat omkring några dagar trött och hungrig, la jag mig ner för att vila. Då hände det att jag kom utanför mig själv och träffade på en egendomlig, halvt fågelliknande varelse. Varelsen talade om för mig vart jag skulle gå för att få byte: rätt över ett visst berg. Han vinkade och visade mig var det fanns fåglar. När jag sedan återvänt till mig själv, försökte jag gå den väg som anvisats, men det gick inte, eftersom berget var för brant. Jag fick gå runt omkring berget, men när jag kom till den sjö som jag hade sett, fanns där en mängd fåglar, så jag fick rikligt med byte.

– När jag kom hem, berättade jag detta för en eskimågubbe. Han sa att sånt skall man inte tala om. Han visste mycket väl vad det rörde sig om och förklarade för mig att varelsen var ett slags härskare över fåglarna och att människor hade tillåtelse att fånga fåglar till föda så länge som de hade respekt för djuren och deras liv och inte dödade dem i onödan. När man hade den rätta inställningen, kunde man få hjälp av dem som bestämde över detta.

– Det var en mycket konstig upplevelse. På något sätt hade jag kommit in i den eskimåiska föreställningsvärlden, där sådana var-
elser finns.

*

De utomkroppsliga tillstånden som Leif berättar om, borde ju verifieras experimentellt. Och han omtalar att ett väl kontrollerat experiment en gång var planerat men aldrig utfördes. Leif hoppade av, bl a eftersom det skrevs om det tilltänkta experimentet i Dagens Nyheter, vilket var emot hans önskemål. Om det skulle göras sensation av det, ville han inte vara med.

Leif säger att vem som helst kan gå utanför kroppen. Det är exempelvis möjligt för den, som kan, att även framkalla detta tillstånd hos andra personer.

I den andliga världen, sägs det, skapar man omgivningarna med sin egen tanke. Kan Leif bekräfta det?

– Det finns, svarar han, två olika tillstånd där, enligt mina iakttagelser. Vi kan säga att det dels finns ett allmänt astralplan och dels ett personligt astralplan, vilket man väver av sina egna tankar, känslor och föreställningar. Det sistnämnda är ett slags egenvärld, en drömvärld, som bara är giltig för en själv – fast den kan iakttas av andra. Där finns bl a begärsväsen av skilda slag, små

halvväsen, som livnär sig på människors dåliga vanor. De upplever genom människan; de har ingen annan möjlighet. Ibland kan man iakttä ett helt anhang av sådana väsen kring en människa. Om man t ex röker, finns dessa väsen omkring en och förmår en att fortsätta röka. Men man kan med sin vilja förintada dem. Om man slutar röka, lämnar de där varelserna en, de för då en tynande tillvaro, men gör väldiga försök att komma tillbaka och få en att fortsätta röka.

Leifs iakttagelser torde bekräfta spiritualismen, åtminstone delvis. Men han har nästan inte haft någon kontakt alls med spiritualister. Han har aldrig varit med på en seans. Men han säger att det verkar som om spiritualisterna på sina seanser inte kommer i kontakt med de avlidna utan i stället med den bild som de själva gjort sig av de avlidna. Dessutom finns det, säger han, andar som tycker det är roligt att uppträda på det här viset, att skoja med folk. Under medeltiden kallade man dem lögnandar.

– Det verkar vara mycket triviala saker som sägs på spiritualistiska seanser. Ja, det är som om ett slags fördöming inträder i andevärlden – om det nu är så som spiritualisterna säger – ty människor som varit relativt intelligenta och kunniga uppträder som dumhuvuden efter övergången till den andra sidan, när de förekommer på spiritualistiska seanser.

– De som kommer på seanser är verkliga väsen, men de har väldigt litet att göra med de avlidna. Man kan komma i kontakt med de avlidna, men det vore väldigt konstigt om exempelvis Dag Hammarskjöld, Napoleon och en lång rad andra historiska personligheter, som kommer på seanser, skulle ha något intresse av att ideligen uppträda i spiritualistiska sammanhang.

Leif är alldeles övertygad om att människan andligen lever vidare efter döden. När han tillfrågas om hur denna övertygelse har uppkommit, berättar han om en vän som inte trodde på reinkarnationen. När vännen hade dött, försatte sig Leif i det utomkroppsliga tillståndet och lyckades kontakta vännen i den andra världen. Denne visste då att han var död men återfödelsen trodde han fortfarande inte på!

Reinkarnationen har Leif blivit övertygad om "rent filosofiskt", inte genom att studera fall av reinkarnationstyp, som beskrivits av vetenskapliga forskare. Och inte heller genom läsning av ockult lit-

teratur. Rudolf Steiners och teosofernas skrifter om reinkarnationen tycker han inte är övertygande. För egendel tänker han på cykliska förlopp som dag och natt, sömn och vakentillståndet, vilka antyder att allting i naturen kommer igen, åter och åter.

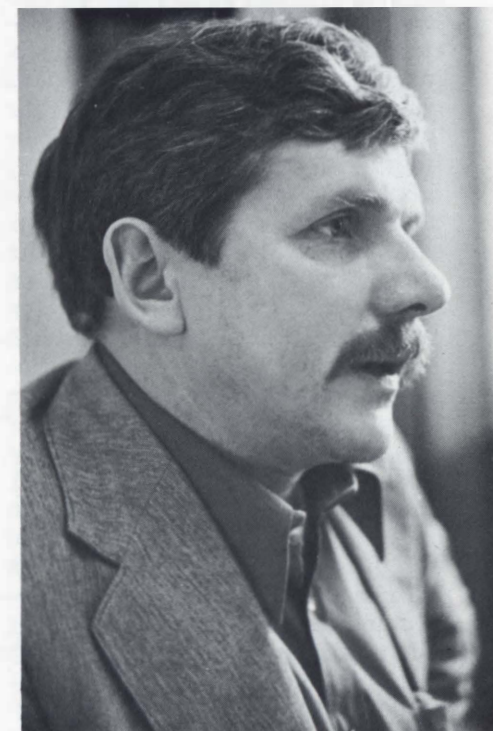
Men Leif har också minnen av tidigare liv. Under den närmast föregående inkarnationen var han ingenjör i Tyskland, inkallad som flygare under första världskriget. Om detta har han drömt mycket klart. Leif menar också att han har visst stöd för att han tidigare levtt som den kände magikern Agrippa von Nettesheim, eftersom han har minnen av Agrippas liv.

*

Leif Zeilich-Jensen är, som ovan framgår, en ovanlig religionshistoriker och socialantropolog. Om folktrons gudar och andar talar han i sin undervisning som om de verkligen existerade, vilket framkallat ogillande hos hans kolleger. Men som religionsvetare tar han inte ställning till om de föreställningar han studerar är uttryck för en verklighet eller inte. Den frågan, menar han, ligger utanför religionshistorikerns kompetens. Föreställningarna är verkliga som föreställningar, och i egenskap av socialantropolog studerar han vilka konsekvenser de har i sociala sammanhang.

– Man frågar mig: vad tror du? Jag svarar att vad jag tror är inte särskilt intressant.

SM

– Jag kan gå utanför min kropp, när jag själv vill.

HAIKU – Japansk miniatyrlyrik

Tolkningar: Jan Vintilescu

Den japanska kärleken till det lilla formatet speglas även i diktkonsten. Alltsedan 600-talet dominerade den 5-radiga och 31-staviga *tan-ka* som tycktes ha uppnått möjlighetens gräns av koncentration. Men under slutet av 1400-talet föddes en ny, ännu kortare diktform: den 3-radiga haiku-dikten enligt schemat 5-7-5 stavelser. Ett par århundraden senare nådde haiku sitt konstnärliga zenit och har bibehållit sin oerhörda popularitet in i våra dagar.

Haiku är essensen av den japanska lyriken. Impressionistisk, lågmäld och endast antydande med ett par penselstreck lämnar den åt läsaren att själv skapa associationerna till en sekunds snabbt upplyst situationsbild. Aforismen och epigrammet, vitsen och paradoxen är dess släktingar.

Det abstrakta har här emellertid ingen plats utan det är genom att de konkreta tingen plötsligt belyses från en oväntad vinkel som en haiku-dikt avslöjar tillvarons mysterier. Det vardagliga, det oansenliga, ja t o m det man med slentrianens glasögon betraktar som trivialt blir budbärare som påminner om alltings egenvärde.

Bakom detta skymtar den zenbuddhistiska synen på tillvaron, som i det relativa ser det absoluta och i delen det hela. Liksom zen upplever haiku transformationen av medvetandet, upplysningen och *unio mystica* genom den intuitionens blixst som skär tvärs igenom förnuftets och logikens kategorier.

Haiku avspeglar också japanernas enastående kärlek till naturen. Varje fas, varje skiftning i naturen under de fyra årstiderna följs med ett passionerat intresse. Att en vårmorgon gå ut och se de blommande körsbärsträden, att under sommarnatten följa eldflugornas dans, att låta sig förtrollas av höstmånen, att uppleva livets förgänglighet vid åsynen av de vemodigt fallande höstlöven, att skrattande få tumla om i den första snöns sil-

vervärld – dessa och alla andra upplevelser betingade av naturen under årscykeln ges ständigt poetiska uttryck. Eller gavs innan den stora miljöförstörelsen.

Den minutiösa observationen av naturen under århundraden har skapat en synnerligen differentierad terminologi för de olika företeelserna. I hög grad har denna kommit till användning inom haiku-diktningen där varje dikt enligt de klassiska reglerna måste innehålla ett ord eller uttryck som hänför sig till en av årstiderna. Ett dylikt säsongord spränger genom sin associationsrikedom den korta diktformens fjättrar och släper lös en hel årstids färger och dofter, ljus och ljud, blommor och djur.

Årets första dröm
gör jag till min hemlighet
och småler bara

Sho-u (1860–1943)

Brevpressar
på boklådans böcker –
det är vårvind i dag

Kito (1740–1789)

I det lätta vårregnet
promenerar och konverserar
en bastkappa och ett paraply

Buson (1715–1783)

Medan jag tittade på månen
kom förnumstigt folk och frågade
vad jag egentligen höll på med

Bakusui (1720–1783)

Modern plockar teblad nynnande
medan barnet på hennes rygg
vippar en blomma i takt

Issa (1763–1827)

Hör du mej
drömska fjärl, vakna då
och bli min vän

Basho (1644–1694)

Sitt kvar lilla groda
var inte rädd
det är ju jag, Issa

Issa

Den gamla dammen –
en groda dyker
vattenplask

Basho (1644–1694)

Därborta ser jag en man
leende böja sig över en blomma –
och han bär svärd

Kyorai (1651–1704)

Det blinda barnet
går vid sin moders sida
till blomsterfesten

Kikaku (1660–1707)

Vada genom sommarbäcken
med sandalerna i hand –
det är livet, mina vänner

Buson

I sommarregnet
har tranornas ben
blivit kortare

Basho

Sommarens glöd har förändrat mig
gav hon till svar
och sedan kom tårarna

Kigin (1623–1705)

En eldfluga skimrade till
såg du, ville jag säga
men jag var ensam

Taigi (1709–1772)

Den stridslustne samuraien
jagar förgäves en loppa
under rustningen

Meisetsu (1847–1926)

Fågeln
försvinner
bort mot ön

Basho

Mitt livs dröm bleknar
men de vita liljorna
lyser som alltid
Shushiki (1668–1725)

Morgonen är kall –
röster av resande
som lämnar värdshuset

Taigi

Grymma höstvind
till och med fågelskrämman
muttrar huttrande

Issa

På vägen
vandrar jag ensam
i höstkvällen

Basho

Under nattens ritt
hejdas jag av månen
medan hästen nafsar gräs

Kyorai

I månskenet
stötte en blind mot mej
och skrattade

Buson

Fullmåne –
en doft av ljus
svävar över vattnet
Ransetsu (1653–1707)

På gränsen till svart
skimrar i djup purpur
vindruvorna
Shiki (1867–1902)

De var helt tysta
värden, gästerna och
den vita krysan temen
Ryota (1707–1787)

Hjärtat darrade
när jag i sovrummet fann
kammen som tillhört min fru
Buson

Vinterstorm –
de torra löven dansar
i tempelklockan
Choshu (1852–1930)

Fåglar på vattnet
och bland de kala träden
två bärstolar
Buson

Elva män rider
genom snöstormen
utan att vända på huvudet
Shiki (1867–1902)

En snöstrimma trodde jag
men skriet avslöjade
silverhägern
Sokan (1465–1553)

MARTIN JOHNSON BERÄTTAR

En del av den verksamhet som Sällskapet för Parapsykologisk Forskning bedriver är att anordna föredrag för i första hand medlemmarna. Den 23 februari var parapsykologiprofessorn Martin Johnson från Utrecht i Holland föredragshållare. Han berättade om resultatet av en opinionsundersökning som han gjort med några framstående parapsykologer som försöksgrupp. Syftet var bland annat att ta reda på i vilken utsträckning, och hur starkt, dessa personer tror på olika slag av paranormala fenomen.

Martin Johnson hade sänt brevfrågor till 20 parapsykologer – av vilka 10 har varit presidenter i Parapsychological Association. 15 svarade (men endast 13 fullständigt). De tillfrågade fick gradera sina svar på en skala från 1 till 7.

Johnson anser att parapsykologin ännu inte har haft ett riktigt vetenskapligt genombrott. Den har teknologiskt gått starkt framåt, kontrollen vid experiment har blivit bättre och metoderna allt mer sofistikerade. Men man vet ändå inte så värst mycket mer i dag om det

man undersöker än man gjorde för 20–40 år sedan. Därför gällde några av enkätfrågorna vilka faktorer som kan antas vara viktiga för att åstadkomma ett genombrott. Det visade sig att *mera pengar* ansågs vara det mest betydelsefulla. (Martin Johnson tror att forskare inom alla områden anser samma sak: mer pengar behövs!) Utveckling av förklarande teorier om psi-fenomenen och av processororienterad forskning ansåg man också var av stor betydelse. Därefter kom utveckling av nya dataprogram för analyser och förbättrade vetenskapliga instrument samt tvärvetenskapligt arbete.

En fråga gällde när forskarna trodde att ett sådant genombrott skulle komma, att man experimentellt kunde demonstrera existensen av paranormala fenomen på så sätt att man i 50 procent av experimenten – i stort sett vartannat – kunde nå ett statistiskt säkerställt resultat i förutsagd riktning. Ett par optimister trodde att genombrottet skulle kunna komma inom två år. Mer än hälften trodde på ett genombrott före år 2000. Mest optimistiska var de yngsta forskarna, medan de äldsta var mest pessimistiska!

Även när det gällde den första tillämpningen av ESP för informationsöverföring, var de flesta optimister. Endast fyra trodde att detta inte skulle vara verklighet år 2000.

Enkäten visade att de flesta var starkt övertygade om existensen av klärvoajans och psykokinesi. Tre har svarat litet tveksamt (med en 4:a) om telepati – kanske beroende på att det inte finns något effektivt test att vid telepatieperiment utesluta klärvoajans och prekognition. Beträffande prekognition var det litet mindre samstämmighet, alltså större spridning utefter sifferskalan. Och beträffande retrokognition/psykometri var man ännu mera tveksam.

Alla utom en trodde att telepati, klärvoajans, prekognition och retrokognition kan förklaras som olika aspekter av ett och samma grundläggande fenomen.

Psykiskt helande trodde man på, men inte alldeles definitivt. Beträf-

fande svart magi var det flera som reserverade sig – men enda motiveringen för det var att det vore förfärligt obehagligt om det existerade!

Frågor ställdes om psi-fenomenens upprepbarhet. Martin Johnson förklarade: "Med upprepbarhet har jag här menat, godtyckligt, att man alltid mellan olika studier som följer en viss manual skulle uppnå en statistiskt säkerställd korrelation, om man använder samma försöksperson och samma försöksledare." Endast "en särling" trodde att fenomenen överhuvud taget inte var upprepbara.

Till studier av djur knöts för några år sedan stora förhoppningar, och många, bland dem Rhine, trodde att det upprepbara experimentet var nära förverkligande. Men efter Levy-skandalen på Rhines institution har knappast någon velat fortsätta med djurstudier. (Walter Levy var utsedd till professor Rhines efterträdare som ledare för det parapsykologiska institutet i Durham. Men det upptäcktes att han fuskade med en del djurstudier, och så blev han avskedad. – Se artikel av Rolf Ejvegård i Sökaren 9, 1974! SM) Martin Johnson tycker dock att djurstudier trots allt skall fortsätta, eftersom det finns en grund att bygga vidare på.

Men är inte parapsykologerna alltför fixerade vid kravet på upprepbarhet? Det menar Rolf Ejvegård. Men Martin Johnson svarar att upprepbarhet är ett av kriterierna på vetenskaplighet – men inte det enda, och inte nödvändigtvis det viktigaste.

Tror forskarna att parapsykologin har filosofiska implikationer? Som svar på den frågan valde ett par av forskarna alternativ 2, och de är experimentalfysiker. De mer mentalistiskt inriktade valde 6 och 7, dvs de var övertygade om parapsykologins betydelse för filosofin. Ungefär hälften trodde klart att parapsykologin har betydelse för frågan om överlevnad av döden.

*

Varför har nu denna lilla enkätundersökning gjorts? Jo, det är intressant att få reda på var ens kolleger står, säger Martin Johnson. Dessutom kan svaren ge idéer om vad som kan vara viktigt att göra för att föra parapsykologin framåt.

*

Under den efterföljande pratstunden fick Martin Johnson frågan varför folk ägnar sig åt parapsykologisk forskning. Han tyckte att frågan var intressant men känslig.

Och man kan inte, menade han, komma särskilt djupt med enkätmetoden. Han trodde sig inte kunna redogöra för varför han själv kommit att syssla med parapsykologi på annat sätt än genom att hänvisa till att han är uppväxt i en trakt, där det förekommer folklöre, och att han haft en del personliga upplevelser som gör att han står öppen för existensen av paranormala fenomen. Han tycker också att det är intellektuellt stimulerande att syssla med dessa problem.

*

I den amerikanska parapsykologiska tidskriften *Theta* (Winter 1976) berättar Martin Johnson i en intervju, gjord av Bill Roll, bland annat följande.

– Mitt intresse för parapsykologiska frågor går tillbaka till min barndom i Lappland. Jag minns att det fanns personer som sa sig kunna förnimma framtida händelser. Bland dem var min egen farmor. Lapparna ansågs också ha litet psykiska förmågor. Min första tanke om telepati var att förmågan var mycket praktisk att äga, när det var brist på telefon och telegraf.

– Jag hade också en del egna upplevelser som jag trodde kunde vara paranormala till sin natur. Det var drömmar. När jag var 18 år, var jag laboratorieassistent i Skelleftehamn, och för första gången var jag under en längre tid borta från mina föräldrar. Vi brukade ringa till varandra åtminstone en gång i veckan. Tidigt en måndag morgon drömde jag att jag satt i en läkares väntrum i min hemtrakt. Läkaren öppnade dörren, såg mycket allvarligt på mig och sa att han hade tråkiga nyheter för mig men att jag inte skulle ta dem alltför hårt. Min mor måste genomgå en operation, men det var en operation av mycket vanligt slag och hon hade 99 procents chans att klara den och bli helt frisk igen. Drömmen var mycket intensiv. Och jag kände mig mycket orolig på grund av vad jag drömt. Sedan ringde telefonen klockan sju samma morgon. Det var min mor, och hon sa att jag inte skulle bli orolig men hon måste in på lasarettet i Skellefteå. Jag ringde också till läkaren, och han avslutade samtalet med att säga att jag inte skulle vara orolig för hon hade minst 99 procents chans att klara operationen. – Detta gjorde ett mycket starkt intryck på mig, och under en tid var jag helt övertygad om att det måste vara ett fall av tankeöverföring.

– Jag hade, såvitt jag då kunde

Ordförklaringar

Parapsykologi. Den vetenskapsgren som studerar paranormala fenomen.

Paranormala fenomen. Företeelser som inte stämmer med vår allmänna uppfattning om orsak och verkan. "Övernaturliga" händelser.

ESP. Förkortning för *extrasensory perception*, eng. för utom-sinnligt varseblivande. Sammanfattning av telepati, klärvoajans, kläraudiens, pre- och retrokognition; alltså all upplevelse eller reaktion på objekt, händelser, tillstånd eller inflytanden som sker utan förmedling av sinnena.

Telepati. "Fjärrkännande"; utom-sinnlig eller paranormal förnimmelse av en annan persons psykiska tillstånd eller aktiviteter.

Klärvoajans. "Klarsyn", utom-sinnlig uppfattning eller förnimmelse av föremål och händelser.

Kláraudiens. "Klarhörande", att få paranormal kunskap genom hörselintryck.

Precognition. Förutvetande om framtida händelser som inte kan härledas från nuvarande kunskap.

Psykokinesi, PK. Förflyttning eller annan påverkan av föremål eller levande organismer genom direkt psykiskt inflytande, d v s utan fysikalisk eller kemisk påverkan.

Retrokognition. Utom-sinnlig eller paranormal kunskap om förflutna händelser.

Citerat från Nils-Olof Jacobson, *Liv efter döden?* (Zindermans 1971).

förstå, inte haft anledning tro att min mor skulle behöva opereras. Men senare blev jag litet mer tveksam. Jag undrade om hon kanske, när vi sist talades vid, kunde ha talat med annan röst eller gett något annat slag av ledtråd. Det ger en rent psykologisk förklaring. – Så var där också överensstämmelsen i doktors sätt att uttrycka sig. Men vad jag verkligen borde ha gjort, var att försöka få klarhet i om detta var något slags standardsvar som jag tidigare hört från honom. – Men fortfarande ser jag på denna händelse som ett incitament till mitt intresse för parapsykologisk forskning.

Martin Johnson har också haft en

Forts på sidan 32

SÖKARGUIDEN proväter på Govinda & Miso

Det senaste tillskottet bland Stockholms vegetariska restauranger hittar man efter mycket letande på Grevgatan 18. Hare Krishna-rörelsen hade tidigare sitt center där. Matstället drivs av Hare Krishna-rörelsen och kocken Sadhanananda das som varit mästerkock två år i Indien och under tre år drivit ett liknande matställe i New York. Råvarorna till rätterna är inte biodynamiska, eftersom Govinda strävar efter att hålla priserna nere. Man erbjuder, som man kallar det, "billig indisk vegetarisk kost". Govinda är en vegetarisk klubb där du löser medlemskort (20:-) och äter till rabatterat pris. Dagens rätt kostar 10:- och består oftast av olika grönsakscurry med ris och chapatis. Vill du prova äppelchutney och laddu (till efterrätt) så kostar det bara ett par kronor extra. Lök användes inte i rätterna, men ni som gillar indisk mat får säkert era smaklökar tillgodosedda.

Govinda

Grevgatan 18
Östermalmstorg
tel. 08-62 34 11

Öppet:

Månd-lörd 11⁰⁰-20⁰⁰

Söndagar stängt

Öppet hela sommaren

Sadhanananda das med godis

Stockholms enda makrobiotiska restaurang svarar Peter Karnig för. Men MISO ligger inte precis centralt. När du gått så långt Karlbergsvägen räcker (och lite till) så ligger där plötsligt en ombonad och oftast fullsatt restaurang. Här äter du dagens rätt för 18:-, räkosttallrik med biodynamiska grönsaker och groddar 14:-, soppa 10:-. Till efterrätt kan du välja bland pajer av olika slag och Misos delikatess, honungsvispad yoghurt med russin och granola. Alla rätter får du serverade på trevliga keramikfat och för den som vill äta på japanskt vis finns pinnar till hands. På Miso kan du också köpa säd, bönor och frön och andra tillbehör till japansk matlagning. Miso har nu varit öppen i drygt ett år och SÖKARGUIDEN hoppas att den kommer att fortleva. Vill du unna dig något gott och annorlunda så är ett besök på Miso ett "gott" val.

MISO

Karlbergsvägen 86
Buss 47
tel: 08-34 88 49

Öppet:

Vard. 12⁰⁰-19⁰⁰

Lörd 13⁰⁰-18⁰⁰

Söndagar stängt
Stängt i juli

Peter med stenhård hälsolimpa

Sökarguiden

Sommarkurser! Planera din sommar nu!

23 - 25 juni *Orientalisk Medicin*

Ett seminarium på Sättermossens gård utanför Norrtälje med Bill Tara. Bill är ledare för Health Community Foundation i London och är en person med verkligen breda kunskaper. Seminariet kommer att handla om: Diagnos, självhjälp, makrobiotisk föda, shiatzumassage, och kosmologi. Avgift: 275:-, anmälan tel: 08/767 65 61 eller 0753/30761

23 juni - 2 juli *Rörelsekonst*

Kursen är upplagd som ett tältläger med fiollärare, dragspelslärare och danslärare. Upplev sommaren på Ljusbacken i ljuva Delsbo. Introduktionskurser ges även i Yoga, Aikido, självförsvarskonst och livsfilosofi, Eurytmi, Arabisk magdans och akrobatik. En TOTAL sommarupplevelse med andra ord! Kontakta kollektivet Ljusbacken, 820 60 Delsbo, tel: 0653/107 36 för utförligare kursinformation.

2 - 9 juli *Livsåskådningsvecka*

Representanter för olika åskådningar och riktningar informerar och samtalar under ledning av Juno Borensjö. Tillfälle ges även till skogspromenader. Östtagården, Stallarholmen. Information: 08/42 57 19 fm samt 0152/40 779.

4 - 9 juli *Att leva med oändligheten*

Teosoferna har sin sommarskola i den natursköna Trosatrakten. För ytterligare information se förra nummret av Sökaren sid 27, eller ring Teosofiska Samfundet 08-61 68 83

8 - 18 augusti *Vipassana meditation*

Lär känna dig själv och din inre röst som talar till dig. Ruth Dennison från USA lär ut tvstnadens meditation. Mer information får du från Anders Ekströmer, Vattumannens Bokhandel, Box 45096, 104 30 Stockholm, tel: 08-10 96 15.

13 - 20 augusti *Tänkesätt för en ny tid*

En kurs för dig som vill fördjupa dig i Martinus Kosmologi och applicera den på vardagen. Sigge Westerlund leder kursen på Östtagården som ligger i Stallarholmen, väster om Mariefred. Kostnad för kurs, mat och logi (exkl sänglinne) 650:-. Ytterligare frågor besvaras av S. Westerlund, Trasthagen 5, 181 41 Lidingö.

Yoga

Skulle du vilja ta en Yogakurs i sommar? Ja, då är det nog dags att boka in sig. Den första kursen startar den 28 maj under ledning av Swami Janakananda Saraswati. Kurserna hålls på Skandinavisk Yoga och Meditationsskolas kursgård i Småland. Utförligt program får du om du skriver till Dalagatan 32, 113 24 Stockholm, tel: 08/33 92 65

Föredrag

Månd. 22/5 Kl. 19.30	Makrobiotikens Filosofi och Kosmogoni. Ralph Gieser Måndagsgruppen, Medborgarhuset, sal 13, Stockholm
Onsd. 24/5 Kl. 19.25	Flygande Tefat, UFO och den västerländska mysterietraditionen. Håkan Blomkvist, Klubb Kamelen, Själagårdsgatan 17, Stockholm
Onsd. 31/5 Kl. 19.25	Tibet. Hur det var att leva som buddistmunk i Tibet. Barndom, uppväxt, arbete och död. Lama Ngawang, Klubb Kamelen, Själagårdsg. 17, Stockholm

UFO tar tre människor i Kansas

Fascinerande fall undersökt av professor Hyneks center för UFO-forskning

Det hände den 20 juni 1976. Ett ungt, gift par och deras fyra månader gamla barn bortfördes till ett UFO, där de undersöktes av humanoider, d v s människoliknande varelser, varefter de återfördes till sin bil. Detta är ett parallellfall till Betty och Barney Hills nu klassiska och mycket omdiskuterade upplevelse (som det även gjorts en film om). Under en biltur genom västra Kansas på väg till Kolorado, USA, iakttog två personer, Joe och Carol, ett UFO och stannade bilen för att kunna ta sig en närmare titt på det. Vad som därefter hände blev dolt i glömska: de drabbades av minnesförlust. De kom bara ihåg att de, kanske några timmar senare, var på väg mot Kolorado.

Genom polisens "heta linje" till professor J Allen Hyneks Center for UFO Studies fick centret kännedom om fallet och undersökaren Richard Sigismonde tog hand om det. Sigismonde träffade flera gånger Joe och Carol under tiden juli till början av oktober 1976. Genom hypnotisk regression fick han dem att berätta om händelser som varit utsuddade ur deras minne.

Upplevelsen var mycket traumatisk för paret. Det blev lika viktigt att ge dem goda råd som att få fram information om vad de varit med om. De kom över sina psykiska besvär och kunde lugnt se tillbaka på händelserna. I redogörelsen i *Inter-*

national UFO Reporter har deras anonymitet bevarats. De omnämns med sina förnamn. Joe, 19, var under den tiden fabriksarbetare i Kolorado. Hans fru, Carol, 18, tog hand om deras fyra månader gamla son, Luke.

Joe och Carol mindes att de under bilresan sett ovanliga ljussken på himlen. Därefter följde en tidsperiod av minnesförlust – "förlorade timmar" – under vilken de inte syntes ha färdats vidare på vägen. Under hypnos avslöjades vad som hänt. Flera gånger försattes de i hypnotiskt tillstånd, och varje gång kom allt fler detaljer fram, men ingenting som stred mot tidigare givna upplysningar. Joes och Carols uppgifter överensstämde med varandra. De har inga inre motsägelser, och inga motsägelser sinsemellan.

Följande redogörelse är en rekonstruktion av händelseförloppet. Exakt hur länge det varade har inte kunnat bestämmas.

Inledande händelser, som de alltid varit medvetna om

Klockan var 1.00 på natten. Joe körde bilen på I-70 västerut från Colby, Kansas. Plötsligt hörde Carol ett väsande ljud, liksom från en orm, komma från bilens baksäte, där deras fyra månader gamla son Luke låg och sov. När hon lyste med ficklampa upptäckte hon att ljudet

kom från högtalaren på deras bandspelare.

Utanför bilen märkte de samtidigt tre ljus, som skarpt lysande "stjärnor", mot den klara stjärnhimlen. Dessa utsände ett orange-blått ljus, och de omväxlande närmade sig varandra och skildes åt. Ett av ljusen rörde sig åt söder, ett åt norr och ett uppåt, men inte långt. Joe fällde anmärkningen att "ingen skall komma att säga till mig att UFOs inte finns". Carol sa att ljusen påminde om något som hon tidigare hade sett tillsammans med sin mor i Warren, Ohio. Längre fram på vägen iakttog de fyra stora, avlånga "stjärnor" som rörde sig över himlen, två och två ovanför varandra. Joe började prata om "hur fantastiskt det vore att få fara med ett av dessa UFOs". Carol sa att hon skulle vilja göra det, "om det inte vore för babyn i bilen". Medan Joe tänkte på besvärligheter han hade med bilen, reflekterade han: "Om de kan bygga sådana där flygande tefat, så kan jag föreställa mig vad de skulle kunna göra med min bil. Om de plockade upp oss och vi blev försökskaniner åt dem, så kunde de kanske fixa bilen åt oss!" Carol skrattade och tänkte om Joe att han "är litet knasig".

Senare på vägen observerade de ett avlångt, gult föremål med två starkt lysande klot i varje ända. Föremålet sköt rätt upp och seglade

ovanför bilen och kom sedan fram bakom den, så att Carol kunde se det genom fönstren. Det hände öster om Goodland, Kansas. Joe körde bilen till vägkanten och kunde se föremålet stiga uppåt – dess storlek krympte till en liten ljusprick.

De bortglömda händelserna

Följande händelser kunde Joe och Carol inte omedelbart erinra sig. De kom fram först genom hypnotisk regression (återförande till förflutna tid).

De stannade bilen vid skylten "37 miles". Joe körde bilen av vägen och ut på ett fält mot en skog. (Endast Carol erinrar sig detta under hypnos; Joe gör det inte.) Tio minuter senare stannade de i ett hygge, omgivet av träd och nära en liten bukt. 6–7 meter framför sig såg de ett stort "rymdskepp". De spände av sig säkerhetsbältena och undrade vad som stod på. De steg ur bilen och gick uppför trappan som ledde in i farkosten.

Carols berättelse:

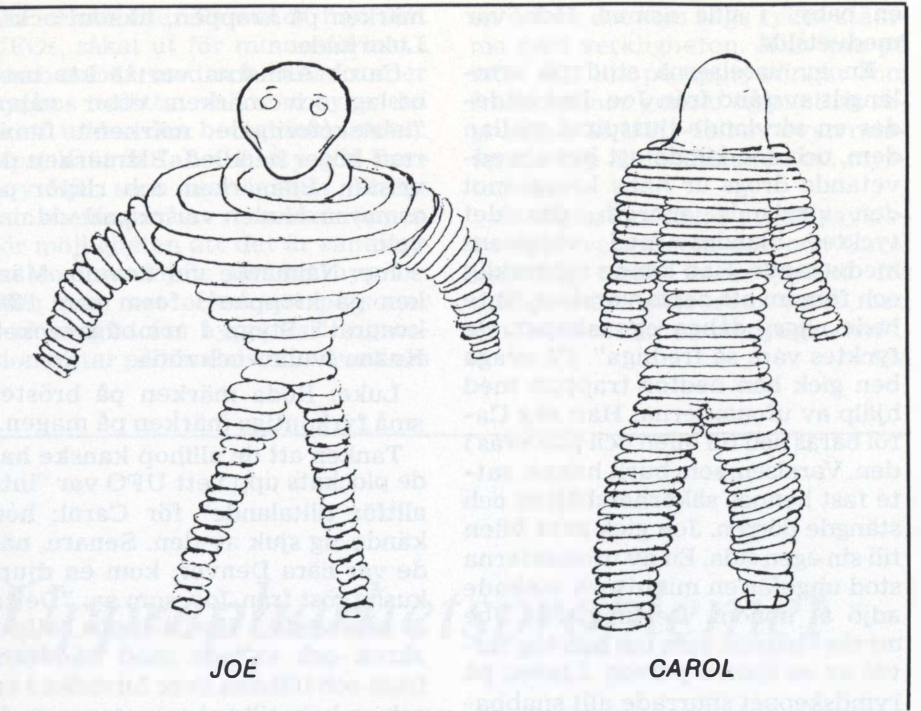
(Joe och Carol togs om hand var för sig ombord på rymdskeppet. Därför skiljer sig deras redogörelser åt, helt naturligt.)

Genom dörren till farkosten kom de in i ett stort, starkt upplyst rum, där det fanns datorliknande maskiner med ljus som blinkade. Där fanns också ett stort fönster genom vilket man kunde se träd utanför. Ett stort brunt rör gick mellan golv och tak. Carol beskrev golvet som ljust, färgat i skenet från datorljusen.

Joe lämnade rummet utan att hon lade märke till det. Inga varelser visade sig, men Carol fick ett mentalt meddelande att gå genom en mörk ingång till ett rum där det fanns ett bord med ljus ovanför. Sedan hon lagt sig på bordet (efter en mental befallning) kände hon att hand och arm domnade bort på grund av något som var lindat runt om hennes handled. Liggande på magen kände hon trycket av en lång metalltub på ryggen. Därefter fick hon mentalt befallning att gå till ett annat, mörkt rum.

Carol skrek att hon ville hem, att hon ville till sitt barn. Då kom en humanoid och gav henne Luke. Hon höll honom lyckligt och gick fram till fönstret och tittade ut. Till sin förvåning såg hon stjärnor fara förbi och jordklotet bli allt mindre. Snart blev det alldeles svart ute, inte ens stjärnorna syntes, och hennes arm blev tillfälligt utan känsel igen. – Det var varmt i rummet.

Så landade, UFOt igen. Träden

Beskrivning av humanoiderna

Joe: Normal storlek, 1 1/2–2 meter, kortare än han själv. Dödsalleformat, hårlöst huvud, insjunkna kinder, djupt liggande ögon, stor panna, små bitar till ögonbryn, liten rund haka. Kunde inte se mun eller ögon. Liten bit till näsa utan näsborrar. Grov, ljusbrun hy.

Kroppen fullständigt omlindad av likadana "rullar" ovanpå varandra. Kraftiga skuldror, brett bröst, V-formad bål ned till midjan. Kläder mörkbruna i färgen. Långa, tunna armar; kunde inte se händer. Tunna ben, kunde inte se tår.

Carol: Ungefär av vår egen längd, mänsklig form. Bred om bröstet, smal om midjan. Klädedräkten utgjordes av mörkbruna "metallslangar" som fullständigt täckte kroppen runt omkring. Något mörkbrunt, runt på huvudet. Kunde inte se något ansikte. Såg armar, inte händer. De böjde inte mycket på knäna under gång; kunde inte se fötter.

syntes utanför fönstret. Carol fick mentalt "order" att återvända till datorrummet. Ufonauterna tog ifrån henne Luke igen, men försäkrade att de var "goda", inte skulle göra henne illa och att de bara skulle hålla henne kvar ytterligare en liten stund. Allt detta framfördes telepatiskt. Två av varelserna lekte med Luke. Men så instruerades Carol att ligga ned på ett bord, och där fick hon ett stick i armen från ett slags tub eller en låda, som tycktes fungera automatiskt. När hon skulle till att somna, fångades hon upp av en ur besättningen, som sedan bar henne nedför trappan från rymdskeppet. Nästa som Carol erinrar sig var att hon var tillbaka i bilen, som stod vid sidan av vägen – och hon såg skylten "32 miles".

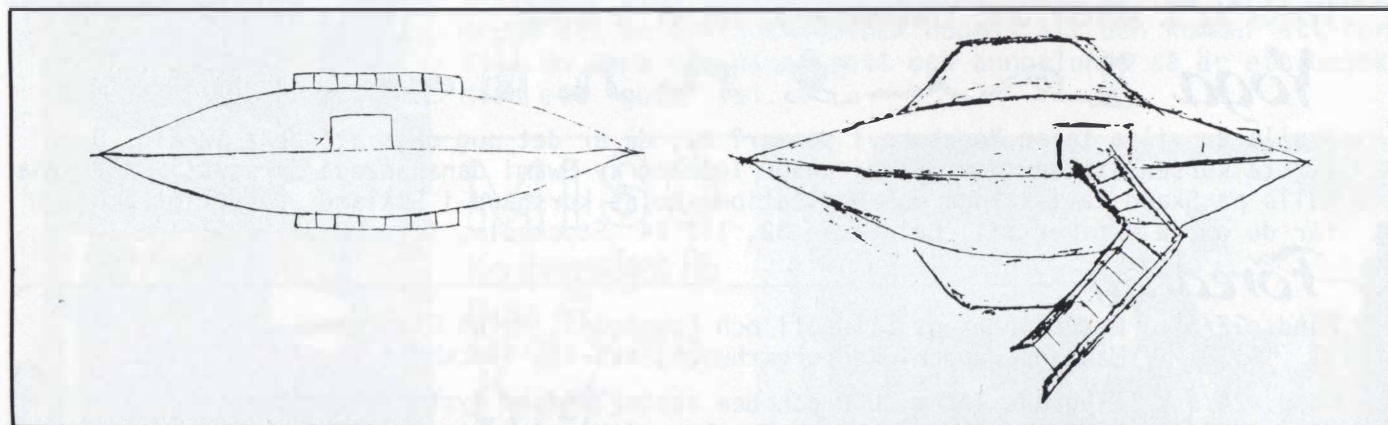
Joes berättelse:

Joes minnen, framkallade under den hypnotiska regressionen, börjar inne i rymdskeppet, där han låg ensam i mörkret. Något tryckte hårt mot ett ställe på hans vänstra arm nedanför insidan av armbågen.

Och någonting var bundet om hans ena axel, så att han inte kunde röra armen. Det gjorde mycket ont i hans ena underarm, som om det var något stort som rörde sig inne i den. Han kände sig varm, huvudet kändes lätt, och fötterna "som om han hade många strumpor på sig". I bröstet gjorde det ont. Det var litet svårt att andas.

Väggarna i rummet var höga. Ljus från dörröppningen lyste upp den vänstra sidan av rummet. På en hylla ovanför honom fanns en ovanlig silverstång, från vilken fem röda strängar gick ut likt en solfjäder. "Ljus" eller "bubblor" steg upp för dessa strängar. Joe märkte att hans armar hölls nere, och han kunde endast röra fingrarna.

Han kände att han måste stiga upp från bordet, så han reste sig och klädde sig. Två varelser kom och tog honom i armarna och ledde honom genom en korridor. Han fördes tillbaka till farkostens dörr. Utanför kunde han se träd. En tredje varelse kom bärande på Carol "som

Beskrivning av farkosten

Joe: En bikonvex lysande vit skiva, 6–12 meter hög, 40–50 meter lång. En rad orangefärgade, vita och blåa ljus och fönster runt översta och nedersta delen, vilka roterade medsols. En trappstege 5–6 meter hög, av skinande stål.

Carol: Stor, rund farkost. Ljus roterande runt nedersta delen. Silverfärgad trappstege, i två delar.

en baby" i sina armar. Hon var medvetslös.

En av varelserna stod på arm-längds avstånd från Joe. Det bildades en virvlande ljusspiral mellan dem, och Joe kände att hans medvetande drogs ur hans kropp mot den virvlande energin, där det tycktes blandas med varelsens medvetande. Han kände sig lycklig och förnam att dessa varelsor "inte hade några dåliga egenskaper, de tycktes vara så fredliga". På svaga ben gick han nedför trappan med hjälp av ufonauterna. Han såg Carol bäras ned till bilen och placeras i den. Varelsen, som burit henne, satte fast hennes säkerhetsbälten och stängde dörren. Joe gick runt bilen till sin egen sida. En av ufonauterna stod ungefär en minut och vinkade adjö åt honom. Detta gjorde Joe mycket ledsen, som om han tog farväl av en älskad person. Ljusn på rymdskeppet snurrade allt snabbare, när det tyst lyfte och syntes mindre och mindre på himlen.

Joe körde bilen genom skogen, med Carol sovande vid sin sida, över fältet och över en grussträng till huvudvägen.

Åter till medvetna minnen

Konstigt nog var det nu en 32-milleskylt vid sidan av vägen. Joe och Carol tittade åter på de avlägsna ljus, som rörde sig på himlen, helt omedvetna om de händelser, som de senare beskrivit under hypnotisk regression. När de såg ljussken i skogen, anmärkte Carol: "Jag slår vad om att det var ett UFO som landade." Men Joe replikerade: "Nej, du inbillar dig bara." Carol: "Man vet aldrig." Joe fortsatte att prata om hur fantastiskt det vore att få göra en färd med en sådan där farkost och "få se maskinrummet" bland annat. De körde in på en benstation för att köpa bensin och cigaretter. När de återtog färd, tycktes de fortfarande vara förföljda av en "blinkande stjärna", så de körde in på en rastplats vid vägkan-ten för att kunna titta på föremålet. Det höll sig stilla i luften medan Joe satt på motorhuven och iakttog det. Plötsligt märkte de att det började dagas. Detta var förbluffande, eftersom klockan varit 1.00 på natten, när de varit i Colby, och de hade räknat med att komma till Kolorado mellan 1.00 och 2.00.

Nu började Joe och Carol undra om de kanske verkligen hade blivit upplockade i farkosten.

Fysiska spår

Joe och Carol upptäckte att de hade

märken på kroppen, liksom också Luke hade.

Carol: Arnarna var täckta med utslag och märken efter nålar; "hästskoformade märken" fanns runt höger handled. Blåmärken på vristen. Blåmärken och rispor på armarna. Huden var rispad vid naveln.

Joe: Nålmärke vid naveln. Märken på kroppen i form som "3/4 kvadrat". Stygn i armbågsvecket. Knäna svullna och röda.

Luke: Röda märken på bröstet, små fyrkantiga märken på magen.

Tanken att de allihop kanske hade plockats upp i ett UFO var "inte alltför tilltalande" för Carol; hon kände sig sjuk av den. Senare, när de var nära Denver, kom en djup, kuslig röst från Joe, som sa: "Detta är min värld." Han släppte ratten, skrek och viftade med händerna fram och tillbaka över huvudet i en och en halv till två minuter – ändå fortsatte bilen i rätt kurs, i nära hundra kilometers fart.

Senare kom en ung präst till deras hem. De visade honom de egendomliga märkena och sa att de var rädda att de hade blivit upplockade av ett UFO. Prästen menade att vad som än inträffat, så var det ett verk av djävulen.

Undersökning med hypnos

En del andra egendomliga, "psykiska" händelser inträffade också. När Carol tog en dusch, såg hon ett ljussken som påminde om en av ufonauterna, vilken tittade på Luke. När hon började skrika, försvann ljuset. Carol har också hört röster som försäkrat henne att ufonauterna är "goda".

Joe och Carol hypnotiserades många gånger, innan man fick fram alla de informationer som relaterats ovan. Varje gång kom nya detaljer fram, men aldrig några som stred mot tidigare givna upplysningar.

Sigismonde var under utfrågningen mycket noga med att inte leda vittnena. Och när en av dem hypnotiserades, var den andra inte närvarande. Ingen bandupptagning spelades upp för Joe och Carol förrän alla hypnossessionerna var klara.

Om nu de relaterade upplevelserna är verkliga – varför glömde de dem? Man vet inte om händelserna avsiktligt uttraderades ur deras minne eller om det helt enkelt var fråga om en traumatisk blockering – det mänskliga psyket äger blockeringsmekanismer varigenom minnet av obehagliga händelser trängs undan – men Sigismonde

anser att den fullständiga minnes-hämningen, inklusive de *angenäma* aspekterna, tyder på att minnesför-lusten kan ha varit påtvingad, men detta kan inte bekräftas.

Vad finns det för alternativ till att acceptera fallet så som det relaterats under hypnosen? Det kanske kan röra sig om en hypnos-fantasi, som Joe och Carol delvis har delat. Vissa omständigheter kan anses stödja den hypotesen.

Redan före bortförandet funderade de över om UFOs kunde vara bemannade farkoster och sa att de skulle gilla att komma ombord på en sådan.

Möjligen kan det som sades under hypnosen bygga på intryck från en TV-film om Betty och Barney Hill, vilka under hypnos har berättat att de förts bort av ufonauter på liknande sätt som Joe och Carol.

Den "inredning" i farkosten, som de nämnt, är vanlig i science fiction, såsom datorer och även den oriktiga iakttagelsen att stjärnorna rör sig på himlen – det senare verkar mer filmiskt än verkligt (såvida inte rymdskeppet roterade) samt jordklotet synligt i rymden.

Minnen från Carols sjukhusupplevelser (med Luke) kan möjligen ha blandats in i historien.

En annan sak som talar emot händelsernas verklighet är att man inte kan köra av huvudväg I-70 öster om Goodland, eftersom ett stängsel löper efter vägen (fastän det var genombrutet på sina ställen, och det fanns en biväg).

Men ändå finns det en anmärkningsvärd överensstämmelse i detaljer mellan Joes och Carols berättelse. Båda är överens om hur humanoidernas dräkter såg ut, och de beskriver farkosten och trappan upp till den på samma sätt. De överensstämmer också i att Carol bars till bilen.

Om man överväger hypotesen medvetet bedrägeri, där de på förhand kommit överens om detaljerna – då undrar man om det verkligen varit möjligt för dem att lämna bedrägliga uppgifter i hyponotiskt tillstånd. Och deras emotionella reaktioner var ytterst livliga. Om de "skådespelade", hur kunde de skrika, darra, svettas, till och med få hjärtat att slå så att det syntes och få pulsen att gå snabbare? Och vad skulle det gagna dem att i månader delta i hypnosundersökningar i syfte att lura Richard Sigismonde? De önskar ingen publicitet. Dessutom: vad skall man anse om märkena som de hade på kroppen? Sådana märken kan uppkomma psykosomatiskt – men på ett fyra månader

gammalt barn? Att barnet hade märkena har intygats i ett brev av deras präst, som såg dem. Även Sigismonde har sett dem.

Joe och Carol insisterar inte att händelserna verkligen har ägt rum så som de blivit berättade under hypnosen. "Kan det ha varit så, Mr. Sigismonde, att vi har åstadkommit märkena med vår egen tanke" och "vikan bli tvungna att leva med det faktum att vi aldrig kan lita på vårt sinne igen" är typiska uttalanden, som tyder på uppriktighet.

Ingen förnuftig människa kan känna sig övertygad om att allt det som Joe och Carol har berättat om, verkligen har hänt, men det är ändå för närvarande en berättigad, om än försiktig, hypotes att det faktiskt har skett.

Slutligen: hur har allt detta påverkat Joe och Carol? Omedelbart efter händelserna tänkte de att de när som helst kunde bli upplockade, utnyttjade och avkastade... Men därefter har de fått en annan inställning. Och Carol försäkrar att hon nu "tänker mer" än hon gjorde förut, att hon är "mera medveten om världen". Joe känner sig mindre paranoid och har lättare att skaffa sig vänner. När han hade upplevelsen att vara utanför kroppen, kände han sig fri från bekymmer. Som en följd därav, kanske, är han nu mindre rädd för att dö. Deras attityd har svängt från att känna sig påtvingade en upplevelse till att betrakta den som "en ära och ett privilegium".

Kommentar:

Sökaren har fått tillåtelse att över-sätta rapporten "Abduction in western Kansas" från Hyneks *International UFO Reporter*, oktobernumret 1977. Den tidskriften är en av de mycket få inom ämnesområdet som gör skäl för beteckningen facktidskrift. Emellertid har jag inte översatt noga ord för ord, utan artikeln är ett mellanting mellan referat och översättning, fast mycket nära det senare. Jag tycker att framställningen har vunnit på detta. Några få, oviktiga meningar har helt utesluts.

Rapporten i *International UFO Reporter* är enligt min mening inte helt tillfredsställande skriven, utan på några punkter oklar. Man frågar sig exempelvis: erinrade sig Joe och Carol händelserna även i sitt normala medvetande, sedan de börjat minnas i hypnotiskt tillstånd? Eller var deras medvetna minne fortfarande stängt? Den viktiga frågan får man inget svar på.

Det finns några fall som liknar det

här relaterade: Personer har sett UFOs, råkat ut för minnesförlust i samband därmed och sedan under hypnos berättat vad som synes ha skett under den bortglömda tiden. Mest känt är fallet Betty och Barney Hill, som ovan nämts. Enligt min mening måste man vara öppen för möjligheten att det är sanningen som avslöjats genom hypnos. Men man vet också att personer som utsätts för hypnotisk regression hittar på händelser – även om

en del av det som sägs tycks stämma med verkligheten. Man kan på intet sätt lita på upplysningar som framkommer genom hypnotisk regression. Så UFO-fall av ovan relaterade typ är fortfarande ett mysterium.

Slutligen kan sägas att de psykiska upplevelser som Joe och Carol omtalar, torde vara typiska för många människor som varit med om "närkontakt av tredje graden".

SM

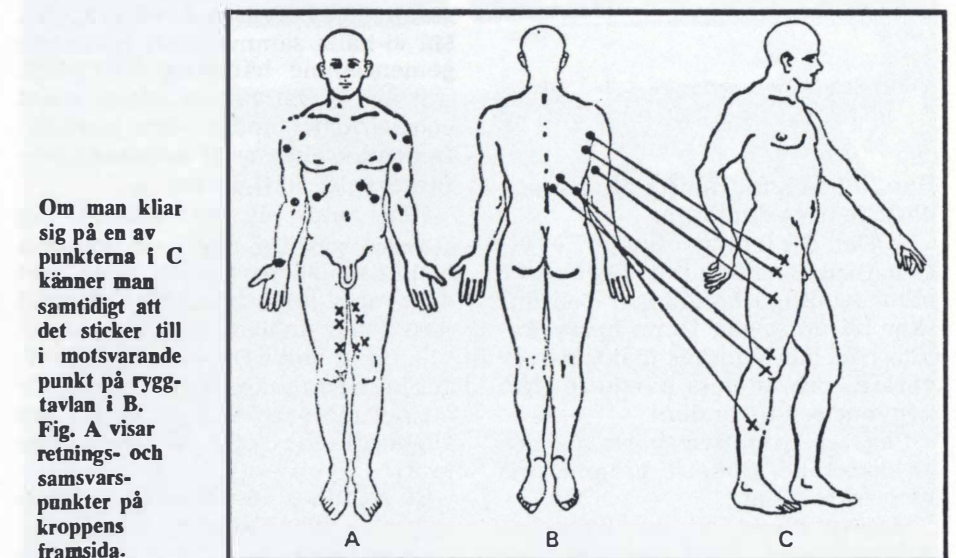
Upprepbarhetsproblemet

1977 publicerade psykiatern Curt P Richter vid John Hopkins Medical School i Baltimore, USA, en vetenskapsteoretiskt sett intressant artikel i amerikanska vetenskapsakademins "Proceedings" (även om han på intet sätt behandlar vetenskapsteori). Han lade fram resultatet av fem års undersökningar. Det var emellertid ingalunda några nya, revolutionerande rön han kom med. Redan 1884 hade en ryss publicerat liknande resultat, och flera andra vetenskapsmän hade varit inne på samma linje, bland andra den kände neurofysiologen Charles Sherrington (nobelpristagare 1932).

Vad var det då för forskningar det gällde? Jo, om man kliar sig på något av ställena som på figuren här intill markerats med kryss, så känner man det vid någon av platserna som markerats med punkt.

Andra forskare har genomfört

Forts på sidan 31

DET SVARTA BRÖDRASKAPET

”Satanismen är en svart religion, som förkunnar den naturliga egoismen.”

Överstepräst i Satanskyrkan

lemmarna i en halvcirkel, också iklädda svarta kåpor.

– Jag vill tjäna dig Satan i allt och utföra de uppgifter du ger mig. Jag förnekar Jesus Kristus, bedragaren, avsvär mig den kristna tron och svär att jag föraktar dess bud. Jag utnämner mig, med ditt samtycke, till Överstepräst i Det Svarta Brödraskapet, och mitt satanistiska namn skall vara Moloch.

Han bröt sönder ett litet kors, slängde bitarna på golvet med en föraktfull gest och läste sedan, fortfarande på knä, en bekännelse till djävulen.

– ... Jag svär min rättmätige härskare, Satan, tro och lydnad, svär att dyrka honom och ingen annan, att förakta alla religioner som stiftats av människor och att bringa skam och vanära över dem närhelst jag kan. Jag svär att undergräva andras tro på sådana falska religioner och i stället leda dem till den rätta tron. Jag svär att utan villkor lyda varje order som min herre Satan ger mig. Jag svär att i tanke och handling, med kropp och själ, främja hans verk...

Därpå reste han sig, vände sig mot sin församling och sträckte båda händerna mot den.

– I vår herre Satans namn inviger jag Det Svarta Brödraskapet. Må vi hålla samman och tjäna vår gemensamme härskare i evighet, och må vi därigenom vinna makt och härlighet under våra jordeliv. In nomine Dei nostri Satanas Luciferi excelsi. Hell Satan!

Han vände sig mot altaret, tog svärdet som låg där i sin vänstra hand och lät dess spets peka mot det svarta, uppochnedvända korset med den fastnålade fladdermusen.

– I min herre Satans namn inviger jag detta svärd till din tjänst för att det må vara en symbol för din allomfattande makt, din sataniska kraft.

Så bildades Det Svarta Brödraskapet – eller Satanskyrkan.

Översteprästen såg satanismen

som bland annat en sund frigörelse från den kristna kyrkans förtryck.

Så här kunde han lägga ut texten:

– Det så kallade onda är i själva verket inte ont. Begreppet synd har de kristna förtryckarna hittat på för att hindra människorna att njuta av livets glädjeämnen. Kristendomens gud är missunnsam t ex i fråga om sex. I den sunda satanismen är sex ett nödvändigt inslag. Fruktharheten tillbeds på ett njutbart sätt.

– Medan kristendomens gud förbjuder allt som är gott och behagligt, så tillåter Satan det. Satan ser till människornas väl under deras jordiska tillvaro i stället för att som Gud och Jesus hyckla med löften om ett uppdiktat himmelrike.

– Kristendomen är en ”vit” religion som predikar försakelse, uppoffringar, medlidande och ödmjukhet. Satanismen däremot är en ”svart” religion, som förkunnar den naturliga egoismen, vilken varje vettig människa bekänner sig till.

– Kristendomen predikar en falsk lära som inte ens dess egna präster följer. De försakar inte mer än andra. Jag har genomskådat det kristna dravlet.

Översteprästen studerade ivrigt böcker om satanism, häxkonst och svart magi. Han lärde sig magiska ceremonier och besvärjelser. Han ville ha makt, rikedom och lycka på andras bekostnad. Genom svarta mässor och ockulta seanser tänkte han sig kunna få kontakt med demoniska makter. Genom magiska konster ville han styra människor efter behag och oskadliggöra sina ovänner.

En metod: – Jag koncentrerar mig starkt på en person och vill att han skall göra som jag själv önskar. Jag åkallar Satan genom vissa ritualer för att få hans hjälp. Var offret än befinner sig, kommer han/hon att uppfatta min vilja och göra som jag önskar.

Ett försvar: – Kristna människor ber till Gud om en massa fördelar

för egen del. De är precis lika egoistiska som de som medvetet vänder sig till Satan. De är också satanister i sin själ, men vill inte erkänna det utan hycklar.

Översteprästen anslöt sig till bl a Anton Szandor laVey – grundaren av ”Church of Satan” i San Francisco, vilken skrivit en satanistisk bibel – i dennes åsikt att människan till sin natur är både självisk och grym. Följaktligen bestod den sanna religionen i en aktiv satanism, d v s en frigörelse av egoismen, att kunna göra vad man själv vill utan hänsyn till andra.

Sektledaren menade att en satanist skall stärka sin vilja. Det är de starka som har makten – de svaga blir utnyttjade. Själv betraktade han sig som stark.

Han utvecklade en självisk personlighet, okänslig för andra. Det uppstod kring honom en osund atmosfär, och efter ungefär ett år upplöstes hans sekt.

I verkligheten var han en psykiskt störd människa, en småkriminell, olycklig, svag individ med svårigheter att hävda sig på normalt sätt.

En avhoppare:

– Satanismen kan på sitt sätt vara hur människovänlig som helst. Men alla sätt att leva som liknar satanismen begränsar människan. Satanismen är bara en extrem variant av sådana livsåskådningar som inriktar sig på makt och materialism. Satanismen är egoismens uttryck. En människa som syftar till andlig utveckling, strävar efter oändligheten och ett uppgående i den skapande kraften, i Gud om man så vill. Den som har den målinriktningen utvecklar positiva krafter hos sig själv och bryter gradvis ned egot. – I längden var inte satanismen något för mig. Jag kände att jag var tvungen att sluta delta i seanser där Satan åkallades.

En annan avhoppare:

– Satanismen är motsägelsefull. Man kan verkligen inte säga att den bara är ”god och livsvänlig”. Den syftar också till att skada andra. Dess princip är hänsynslöshet.

Satanskyrkan ville syssla med svart magi. Det är motsatsen till vit magi, exempelvis healing, som syftar till att osjälviskt hjälpa andra.

En upplevelse av enhet med allt, som finns inom mystiken och bl a kan uppnås genom meditation och yoga, innebär en frigörelse från egots begränsning – och är satanismens motsats. Satanismen har sin grund i en upplevelse av det egna jaget som all väsentlig realitet, och en naturlig följd blir ett hän-

synslöst och känslolokalt uppträdande. En bra människa vill inte styra sin kraft i sådana banor. Andlig utveckling och godhet går inte att förena med satanism.

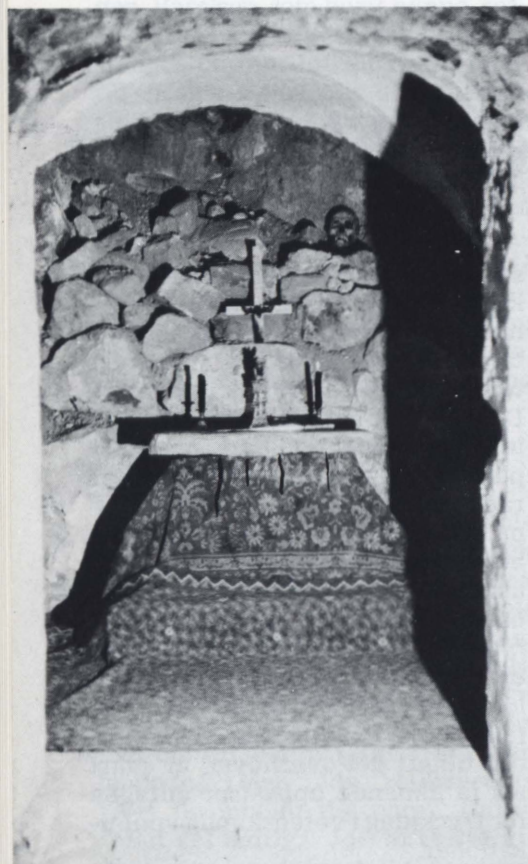
I rättvisans namn skall dock sägas att sektledaren var emot våld och mord, och några offerriter ville han inte vara med om. Men han fascinerades av och anslöt sig till de ”stora” satanister som förkunnar hänsynslös själviskhet som den ledande principen. Han gillade synpunkten att medan Kristus säger att man skall vända andra kinden till, så föreskriver Satan att man skall klippa tillbaka – ordentligt. Satan tillåter att man hämnas, ansåg han, ja, Satan befaller det.

Kristendom i en djup, utvecklad mening är kärlek till allt levande. Satanism är kärlek endast till det egna jaget.

Litet till mans har vi en djävulsdyrkare i oss, en liten Satan, som vi är kompis med. Mänskligt medvetande innehåller både principen Kristus och principen Satan. Vi kan knappast existera utan en viss egoistisk – ”satanisk” – självbevarelse-drift och självhävdelselust. Och vi kan heller knappast existera i samhällen, om inte kärleken i oss har mycket att säga till om.

Ingen är helt och hållet ett helgon, ingen helt och hållet en djävul. Men det gäller att balansera det ”goda” och det ”onda” på ett sådant sätt att vi människor kan leva tillsammans och visa omtanke, hänsynsfullhet och osjälviskhet mot varandra, vilket är nödvändigt om ett samhälle skall kunna fungera. Stark egoism är nedrivande och splittrande.

SM

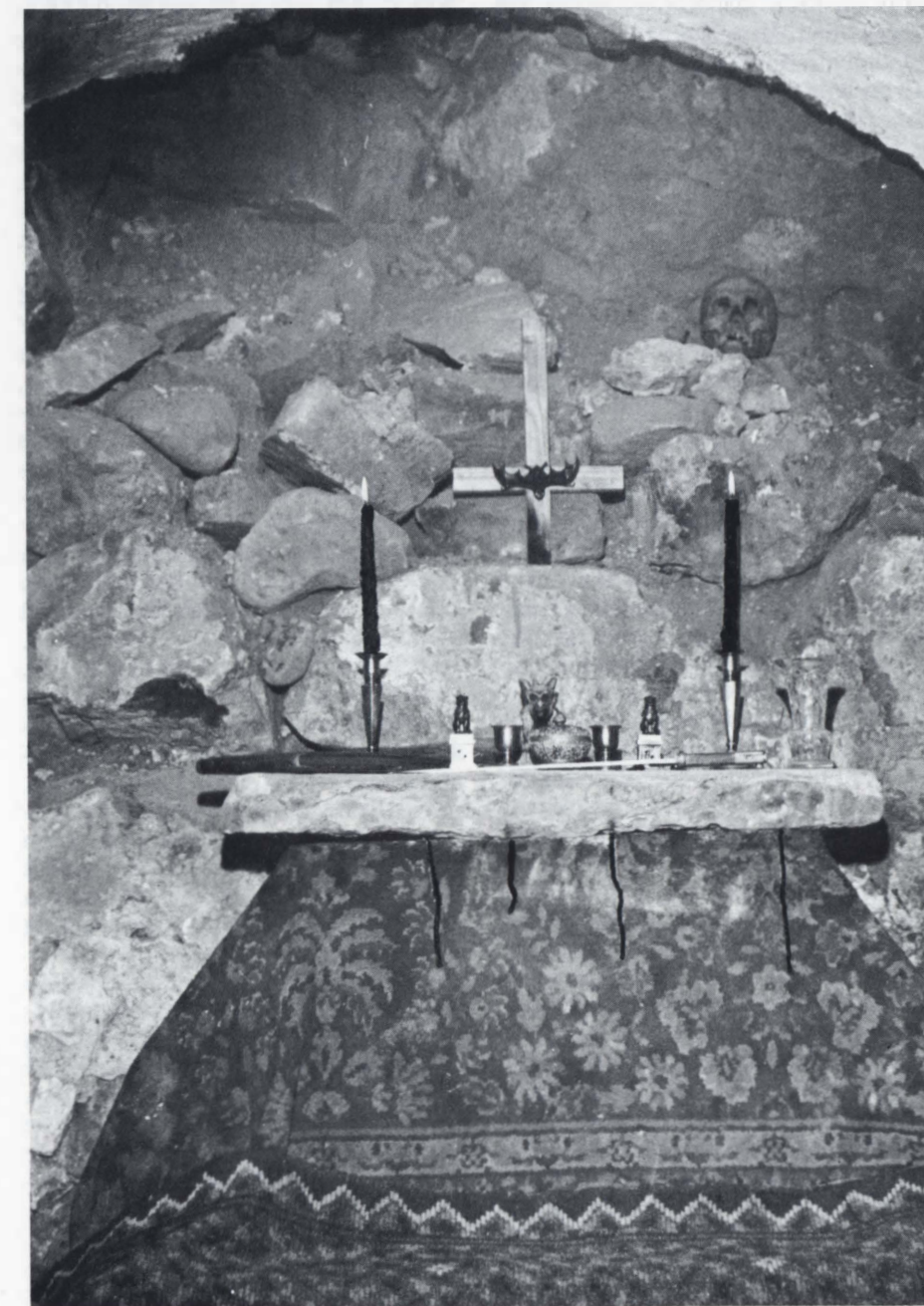
För några år sedan tillbads Satan i denna krypta på Söder i Stockholm. Hu!

Han föll på knä framför altaret och började högtidligt läsa:

– Hell dig Ichitas Lucifer Leviathan Baal-Berith Satan! Jag ångrar mina felaktiga handlingar och önskar bli upptagen i min herre Satans nåd, han som fick makten över världen och är dess härskare från begynnelsen till änden!

På altaret stod två svarta ljus och en dödskalle. Rökelse brann i små kinesiska skålar.

Han var klädd i en svart kåpa, och bakom honom stod de sex sektmed-

Olle Wedholm:

NICOLAUS CUSANUS (1401–1464)

vår första moderna tänkare

Vet ni vem Nicolaus Cusanus var?

Det visste inte heller bokstavsarrangören av dessa rader för ett år sedan. Men så skulle min fru och jag göra en liten sällskapsresa ner till Rhen- och Moseldalarna och bl a besöka staden Bernkastel och läste då en bok: *Rhenlandet* av Stig Wilton. Där stod det bl a:

"Bernkastel med tvillingstaden Kues har en rad berömda vingårdar. Den medeltida filosofen kardinal Nicolaus Cusanus, vår första moderna tänkare, ägde stora vingårdar vars avkastning han för evig tid skänkte till en stiftelse för gamla. S:t Nicolaus Hospital i Kues äger alltjämt som vinproducent stort anseende."

Idag är det mest känt som ett forskningscentrum, där Cusanus stora medeltida bibliotek finns bevarat tillsammans med hans astronomiska och andra instrument.

"Nicolaus Cusanus, *vår första moderna tänkare*", det lät intressant. Hade aldrig hört talas om honom förut, och det irriterade en smula. Plockade dock reda på några biografiska uppgifter om honom.

Nicolaus föddes 1401 i Cues, en liten by på högra Moselstranden. Hans far var en ganska förmögen skeppare, men en rå sälle med häftigt temperament. Det berättas att han i vredesmod vid ett tillfälle kastade sonen över bord. Hans hårdhet mot sonen gick så långt att denne till slut rymde från hemmet och flydde till en greve Theoderich av Manderschied som välvilligt tog hand om Nicolaus och hans fortsatta uppfostran. Han placerades vid 12-årsåldern i "Brödraförsamlingen för gemensamt liv", en lekmanorden som redan 1340 hade stiftats av holländaren Gerhard Groot. Denna rörelse, uppbyggd på egendomsgemenskap och religiös mystik, lade huvudvikten vid person-

lighetens utdanning efter kristna fromhetsideal och kom troligen att lägga grunden till Nicolaus livssyn. Med en grundlig utbildning begav han sig till universitetet först i Heidelberg och senare i Padua, där han vid 23 års ålder blev juris doktor, ett ämnesområde som han dock lämnade sedan han förlorat sin första process genom ett formfel. I fortsättningen kom han i stället att ägna sig åt naturvetenskapligt och kyrkligt arbete, en till synes något motsägelsefull kombination.

Efter dessa noteringar gick jag till bokhyllan och plockade fram *Alf Ahlbergs Filosofiskt lexikon* och läste där bl a: "Cusanus, Nicolaus, tysk teolog, matematiker och filosof, 1401–64. C:s filosofi kan sägas bilda övergången mellan medeltidsfilosofin och renässansens tänkande. Han har rönt inflytande av den tyska medeltidsmystiken (Eckhart) och av skolastiken, men söker sammansmälta denna med nyplatonska element." – "Gud kan, såsom det över alla begrepp höjda, aldrig uppfattas med tanken. Insikten om denna Guds ovetbarhet kallar C. *docta ignorantia* (lärdom om okunnighet)."

Förutom Platon och nyplatonikerna hade Cusanus sannolikt även studerat Pythagoras läror, vilket hans matematiska och geometriska tankar i filosofiska sammanhang vittnar om.

Jag gick vidare till *Filosofisk uppslagsbok* av Konrad Marc-Wogau och läste: "Världen, i vilken Guds väsen framträder, är oändlig i rum och tid. Med denna lära och med påståendet att jorden vrider sig kring sin axel, bryter N. (här förkortning av Nicolaus) med medeltidens föreställningssätt och föregriper Kopernikus."

För att rätt kunna bedöma Cusanus insats som föregångsman bör

man komma ihåg att sådana tankar var livsfarliga att hysa vid denna tid, i mitten av 1400-talet. En av hans efterföljare, Giordano Bruno, blev bränd på bål för liknande påståenden. Därmed började Cusanus livsöde bli verkligt dramatiskt och spännande.

Vi bör också erinra oss, att i och med att mohammedanerna erövrade Konstantinopel 1453 började den kristna världen att frukta för sin existens. Skulle de barbariska turkiska hedningarna tränga vidare in i Europa och kanske förintä den katolska kyrkan och hela kristenheten?

Vid denna tid och i denna situation, då man liksom nu – hur "kristen" man än var – i första och sista hand förlitade sig på vapenmakten hos horder av legoknektar, kommer Cusanus med "ett projekt till *en allmän religionsfred* på grundval av principen att *det blott ges en enda religion bakom alla de olika formerna för gudskyrkan och för trosföreställningar*".

Var mannen inte klok?

Det var ett under att han inte genast brändes eller miste huvudet!

I *Svensk uppslagsbok*, som jag också har knuckt en del av de här uppgifterna ur, berättas vidare: "I sin uppfattning om begreppen rum och rörelse representerar N. en relativitetsteori, som i sin mån pekar fram mot Einsteins. Inom astronomin är N. den första, som i nyare tid lärt, att världsalltet är obegränsat och att jorden förflyttar sig i rymden."

Som läsaren vid det här laget säkerligen förstår, så är jag bara en vanlig sökare och lekman, och detta gäller i allra högsta grad på naturvetenskapens områden, och därför fortsätter jag nu att knucka – som den värsta äppeltjuv – citat, refe-

Nicolaus Cusanus, gravrelief i Rom.

rat, värderingar och omdömen från dem som är sakkunniga.

Närmast blir det John Landquist i *De filosofiska mästerverken* som blir offer för min långfingrighet. Hans skriver där bl a: "... framför allt är Cusanus i sin mystik lärjunge till sin tyske landsman Eckehart, som Cusanus vördade; ingen hade så starkt som denne betonat åskådningarnas och begreppens otillräcklighet och med sådan intensitet betonat Gudsupplevelsens världsupphöjda, för mångfalden främmande och för förståndet otillgängliga karaktär.

Likväl märker man i Cusanus framställning av Guds oändlighet några helt nya moment. Det är de aritmetiska och geometriska liknelserna. Matematiken uppträder på valplatsen. Förståndet, säger Cusanus, förhåller sig till sanningen som mångsidigheten till cirkeln: ju fler sidor den har, dess mer blir den lik cirkeln, men den kan aldrig bli alldeles lik, såvida den ej överger sin mångsidighet och upplöser sig till identitet med cirkeln."

I *Den kristna tanken, Från kyrkofäderna till T.S. Eliot*, redigerad av Knut Hagberg, finns även en avdelning om Nicolaus Cusanus i översättning och med inledning av Daniel Andrae, en av våra allra förnämsta översättare. I sin presentation av Cusanus skriver han: "Nicolaus Krebs – det var hans egentliga namn – fick sitt tillnamn av Cues eller Cusa, en by i Rhenprovinsen, där han föddes 1401. Hans lysande och mångsidiga begåvning förde honom till höga äreställen. Han blev kardinal och biskop i Brixen –

nuvarande Bressanone i Syd-Tyrolen – och diplomatiska och administrativa uppdrag hopades över honom. Trots detta ägnade han sig ända till sin död 1464 åt ett sällsynt omfattande författarskap. Jämte teologi och filosofi behandlade han så olikartade ämnen som politik och juridik, medicin och fysik, matematik och astronomi." Samt astrologi och magi, får ref. tillägga.

"Överallt var han inte bara en vårdare av ofta urgamla traditioner utan också en förnyare. Han förebådar såväl den moderna matematiken som Copernicus, Keplers och Newtons syn på världsalltets byggnad och Descartes åsikt om materiens struktur. Mot Descartes och hela den moderna tekniken pekar hans uppskattning av den experimentella erfarenhetens och framför allt matematikens roll inom naturvetenskaperna. Konsekvenserna av hans kunskapsteori kan lätt dras ut åt senare tiders relativistiska håll. Att Nicolaus Cusanus var en grundlig skeptiker, därom vittnar redan hans första betydande verk, *De docta ignorantia*, *Om den lärda okunnigheten*. Det fullbordades 1440 och utgör alltjämt grundvalen för hans berömmelse." Vi skall återkomma till den.

"Om grundtemat i hans tänkande skall kallas filosofiskt eller teologiskt är en fråga om ord. Samtidigt som Cusanus förebådar modern kunskapsteori och naturvetenskap förebådar han modern teologi. Med radikal skepticism förklarar han att Gud, det absoluta varat, inte kan fattas av våra lägre kunskapsorgan, där förmörkelsen är total, så snart det gäller andliga ting. Vi kan i klara ordalag säga vad Gud *inte* är, men endast i bildligt tal antyda vad vi tror honom vara."

"En teologi som bygger på denna insikt om tankens gränser kan avvisa varje naturvetenskaplig attack med en hänvisning till att dessa båda tänkesätt enligt tingens natur inte kan ha någonting gemensamt och alltså omöjliga kan inkräkta på varandras områden."

Att denna fritänkare inte hamnade i inkquisitionens händer, som så många andra, som gick sina egna tankevägar, kan möjligen ha berott på, att han sannolikt också var en god diplomat som ofta agerade som påvornas vän och representant vid olika teologiska konferenser och koncilier. Han hamnade dock en tid i fängelse, under en stridighet med någon kurfurste, som det fanns gott om på den tiden med egna arméer, men han friköptes med en dryg lösenpenning.

"Den som i lärdom okunnighet frågar alla ting vad de är och på vad sätt och varför de finns till, får svaret: Vi är alla stumma. Det är Han som talar i oss. Han ensam, som gjort oss, vet vad vi är och hur och varför. Vill du veta något om oss, så ställ frågan till vår grund och orsak och inte till oss. Där skall du finna allt, då du söker den ene. Ja, också dig själv kan du blott finna i Honom."

*

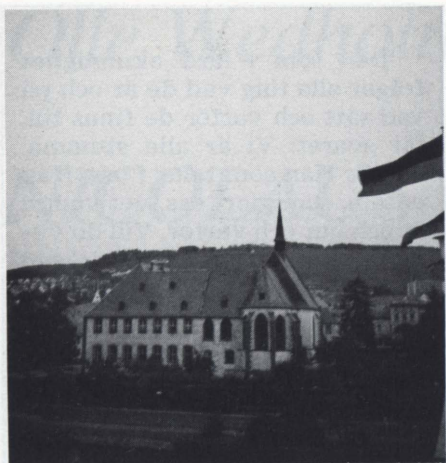
"Gud är ett oändligt klot, vars medelpunkt är överallt, men vars periferi inte finns någonstans."

Nicolaus Cusanus

Vi skall nu uppehålla oss något vid hans mest betydande verk, "De docta ignorantia", som består av tre böcker. Den första boken behandlar *det absolut största, Gud*, som han också gärna betecknar med maximum. Den andra boken behandlar *det konkret största, universum*, som ett utflöde ur och en gestaltning av Gud. Den tredje boken behandlar *det på en gång absolut och konkret största, gudamänniskan Jesus Kristus*.

Det är rätt intressant att se hur de olika sakkunniga översätter titeln, "De docta ignorantia", till svenska. Alf Ahlberg kallar den för "Om lärdom okunnighet", Marc-Wogau för "Om reflekterad okunnighet", och Axel Herrlin, som skrev sin doktorsavhandling om "Studier i Nicolaus av Cues filosofi" 1892 och som senare blev professor i filosofi i Lund, översätter boken med "Om icke-vetandets visdom". Med hänsyn till dels att Herrlin troligen är den som ägnat Cusanus det mest djupgående studiet och dels till att Cusanus i djupet av sin själ var mystiker, synes mig Herrlins översättning som den riktigaste och på samma gång mest fantasieggande, "Om icke-vetandets visdom".

Bokstavsordnaren av dessa rader skall också göra några axplock ur Cusanus skrifter för att illustrera hans tankar och formuleringskonst. Det har ju påståtts att den som utger lånade tankar som egna har gjort ett plagiat, den som plockar från flera olika författare gör ett kompiat och den som skriver av många – utför ett vetenskapligt arbete. Det är inte utan att min lilla uppsats börjar påminna om det se-

S:t Nicolaus Hospital i Kues, ålderdomshem och forskarcentrum sedan medeltiden vid Moselflodens strand.

nare, dock utan några som helst anspråk åt det hållet.

"Hur många teorier om sanningen har icke andens fruktsamhet fött av sig!" säger Cusanus och fortsätter: "Huru rikligt har hon icke berett oss andliga njutningar och lärt oss förakta världsglädjen."

Som den mystiker Cusanus är redovisar han sin inspiration på liknande sätt som vår egen landsman Swedenborg, att hans idéer är "ingivna av ljusets fader, genom nåd av höjden".

"Det ena och samma väsendet framträder under tvenne grundformer: för sinnena i form av sinnliga tecken, fenomenellt; för anden såsom det är i sig." Med anden kan man alltså skåda sanningen direkt.

"Världen är, så att säga, en föränderlig Gud, liksom Gud är den oföränderliga världen."

Redan Pythagoras lärde att "allting förändras men ingenting föråldras", och Cusanus skriver: "I själva verket är inget helt och hållet förstörbart; döden innebär blott en övergång från en tillvarelseform till en annan." Cusanus betraktar också materiens oförstörbarhet som ett faktum.

Cusani blick för himlakropparnas självständiga betydelse avtvingar honom utropet: "Varje region är bebodd; så många rum på stjärnhimlen kan inte vara tomma på väsen. Ja, ingen stjärna är obebodd."

Medeltidens åskådningssätt, för vilket jorden tedde sig som universums fasta punkt, har hos Cusanus fått vika för den uppfattning, som i rörelsen skådar en universell lag, från vilken inte ens jorden utgör ett undantag, och som tillerkänner himlakropparna en av jorden oavhängig betydelse såsom bostäder för intelligenta varelser, och som i varje atom ser en mikrokosm, av-

speglade tillvarons oändliga rike. Ja, denna harmoniskapande livssyn tenderar att tillerkänna det vidriga och onda betydelsen av en nödvändig dissonans i universums underbara symfoni.

Skapelsen är en jätteorganism i vars alla delar livet mäktigt pulserar, manifesterande skönhet och harmoni. Det är inte utan att man här kommer att tänka på den danske religionsfilosofen Martinus logiska och harmoniska kosmologi.

Cusanus säger också: "Själén är i kroppen som i ett fängelse eller som en sjöman i sin båt." – "Vad själen fattar med tillhjälp av sinnesorganen är föränderligt, vad hon fattar genom sig själv, är alltid bestående. Hon är sålunda icke av samma natur som det föränderliga. Genom förståndets verksamhet vinner människan en sammanhängande kunskap om den verklighet som hon genom sinnena förnimmer. Då du höjer dig till den ståndpunkt, där veta och älska sammanfaller, då förstår du, huru dessa andens förmögenheter förenas i den högsta sanningen."

"I Gud är alla ting kända, såsom de är i sig. Då nu förnuftet fattar sig i enhet med Gud, så upphör det att betrakta sig som skilt från det som det uppfattar. – Men just häri ligger också kärlekens väsen, ty den är den underbara makt, som förmår förvandla sig själv till något annat, och tillika återföra annat-varande till förening med sig. – Människandens kärlek till Gud är samma kärlek, varmed Gud älskar människan."

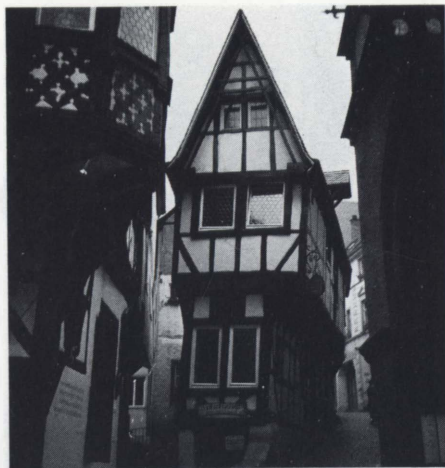
Titt och ofta framskymtar den augustinska läran, att förnuftet är förblindat och endast genom den gudomliga nådens sol kan upplysas. "Att kunna tro, är vår själs högsta kraft. Tron överstiger all förnufts förmåga. Till henne hinner den själ som vill, ty tron framgår ur viljans frihet. – Genom tron behärskar anden förnuftet. – Och anden tror icke på Guds ord, emedan han begriper det, utan han begriper det, emedan han tror."

Och så dessa märkliga ord av en katolsk biskop:

"Det ges endast en religion under skilda kulturer."

Greker, romare, arabar, judar och skyter är alla i samma sanning, ja, till och med polyteisterna dyrkar den ende guden i en mångfald av gudar. Skillnaderna gäller endast uttryck och form; det religiösa *innehållet* är städse *detsamma*.

Till och med treenighetsläran kan enligt Cusanus spåras i alla religioner. Och hedningarna kan få behåll-

Nyrenoverade medeltida hus i Bernkastel från den tid då Cusanus levde.

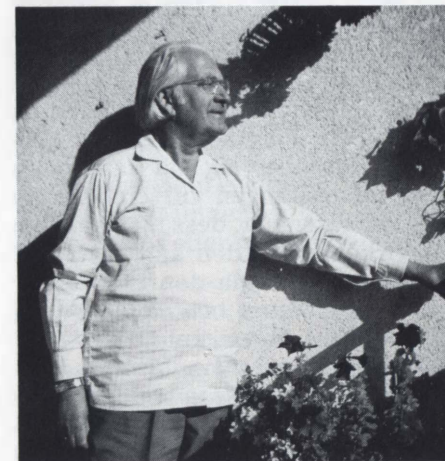
la sina gudabilder, anser han, bara man i dem ser en symbolisk betydelse. Han påyrkade också – cirka hundra år före Luther – avlatshandelns avskaffande.

I sanning en frisinad man, denne Cusanus, långt före sin samtid och långt före vår egen tids teologer, en universell representant för den oförgångliga filosofin, den hermetiska kunskapen och den esoteriska världen bakom formernas mångfald och Mayas slöja.

Litteratur utöver i artikeln omnämnd:

Filosofin genom tiderna, del I. Texter i urval av Konrad Marc-Wogau. Bonniers 1976. Sid. 397–412.

Nicolaus Cusanus: Om den skjutte Gud. De Deo Abscondito. Servo Libris, Inkognitog. 28, Oslo. 1963.

Skriftställaren OLLE WEDHOLM är pensionär och drygar, enligt egen uppgift, ut pensionen med lite "kriminalitet" – som nämndeman vid Stockholms Tingsrätt. Däremellan leder han studiecirklar i livsåskådningsfrågor och parapsykologi och sticker emellan med ett och annat färgbildskåseri om resor, i "Gyllene fritids" regi. För övrigt är han aktivt intresserad i "Framtiden i våra händer" och "Aktionsgruppen Rätten till vår död".

Per Ragnar:

Reflexioner

Jag sitter och skriver på min nästa bok, "En sökares dagbok" (kommer på Zindermans förlag i juni). Jag är klar med huvudinnehållet, det rör sig givetvis kring de frågor jag brukar fundera över i denna kolumn. Jag har umgåtts med delar av detta material i snart tio år. Mycket är nyskrivet. Tankarna kommer och går. En del känns passé, tjatigt, för torrt ena dan. Dan därpå tycker jag mig finna

saklighet, tidlöshet, fräschör i det skrivna. Det växlar, som alltid.

För att stärka mej själv och mina funderingar ger jag mej ut på citatjakt. För att få stöd i mina reflexioner av poeter, profeter, professorer. Lycklig läser jag i en tidning, att nu har det hänt! Efter tusentals utgivningar av uppslagsböcker och lexika över allt mänskligt vetande genom historien, har två engelska redaktörer satt ihop en bok på 450 sidor med titeln "The Encyclopedia of Ignorance". Med hjälp av en lysande grupp vetenskapsmän, däribland flera Nobelpristagare har man försökt formulera vad vetenskapen *inte* vet i dag. Så här säger matematikern C J S Clarke:

"Det är långt ifrån klart exakt vad det är vi inte vet. Trots tusentals år av försök finns det fortfarande inget vetenskapligt språk som kan formulera våra vaga känslor av mysterium i tillräckligt konkreta frågor."

– Ju mer framstående forskare, desto villigare att tala om vad de inte vet, var en av redaktörernas första erfarenheter. De gjorde också följande tankvärda slutsammanfattning: "Jämförd med vår ankdamm av kunskap är vår okunnighet fortfarande en ocean."

Styrkt och stärkt av dessa ut-sagor, som alla tre kunde stå som introduktioner till min bok, bläddrar jag mej vidare i litteraturen. Och möter då universalgeniet William Blake, poet och illustratör, misskänd av sin samtid. Han säger: "Jag ser Förflutet, Nutid, Framtid samtidigt närvarande inför min syn. O Gudomliga Ande, bär mig på dina vingar."

Det är inte svårt att koppla den tanken till naturvetaren Hans Reichenbachs replik:

– När jag vid ett tillfälle frågade Albert Einstein hur han kom fram till sin relativitetsteori, svarade han, att han kom fram till den därför att han var så starkt övertygad om universums harmoni."

Och när jag så lyssnar på radion häromdan så hör jag plötsligt Sara Lidman säga:

– Man kan inte ta i någonting utan att det har förbindelse med det hela.

Stimulerad jobbar jag vidare med min dagbok. Åter har jag fått det bekräftat: det finns sökarevänner i alla läger, i alla länder!

Medan vi strävar, arbetar Tiden för oss. Vincent van Gogh får slutordet:

– The best way to know life is to love many things.

Petras berättelse Forts

I december for han till Indien för att få sin sista undervisning. Där fick han ett nytt namn. Han har haft flera. Först hette han Suresha (som vanlig margii), sen hette han Vadevamukha och nu heter han Viresha. Det går fort! Och nu är han alltså acarya.

– Han har träffat Baba. Och jag har apropå det en annan god vän, medlem i Ananda Marga sen länge, som brukar resa till Indien ibland och som också mött Baba, besökt honom i fängelset i september 1977 och senast nu i mars. Vad Sten beträffar kommer han troligen inte att höra av sig till sina gamla vänner. Han har börjat ett nytt liv. Han behövde det. Och han behövs i Ananda Marga.

– Ibland har han varit opersonlig, men han har många fina gåvor. Jag

vet att hans kärlek till Baba, till rörelsen och till människorna är äkta.

– Han skulle bränna sig till döds för Babas skull. Jag minns när han kom tillbaka. Han kom en kväll till Ananda Marga-kontoret. Jag var själv där. Det första han gjorde var inte att kontakta sin familj och meddela att "jag är här, jag lever". Utan han gick rakt fram till altaret – och så satte de i gång med gruppmeditation. Jag frågade: "Sten, har du ringt dina föräldrar?" – "Nej." – "Men gör det då!" – Sen kom polisen och hämtade honom till förhör.

En närvarande acarya sa till de församlade margiis att det Sten gjort var starkt, och tillade: "Jag skulle inte själv vågat göra det." Och den polisläkare, som talade med Sten lär ha sagt att han verkade mycket sansad och klok.

Petra till Albert: – Vad tror du

att Sten skulle gilla det här, som jag nu har berättat?

Albert till Petra: – Han skulle väl titta lite långt på dig, skulle sucka kanske... och tänka att nu, nu sitter dom där två där igen...

SM

Anm. Petra är fil. kand. och arbetar som sekreterare.

ANANDA MARGA, Tantra Yoga, helhetsideologi, omfattande människans hela natur: andligt, socialt, psykiskt och fysiskt. Lär ut yoga och meditation kostnadsfritt. Huvudkontor för Norden: Sjöbjörnsvägen 1, 117 47 Stockholm, tel 08-19 95 96.

SOLENS ELD OCH MÅNENS LJUS

Tidigt i år fick jag från en västerländska, starkt påverkad av hinduistisk världsåskådning, ett korsband. Det innehöll en fotokopia av tjugufem sidor ur en bok som utgått från en indisk guru, Bhagwan Shree Rajneesh, *The Silent Explosion* (Ananda-Shila Publications, s. 162–187). Jag antecknade på fotokopian att den kom mig tillhanda den 12 januari och skrev ett koncentrat av vad som föreföll mig att vara det viktigaste i de tjugufem sidorna. Ungefär en vecka senare låg i brevlådan det nummer av *Time* som är daterat den 16 januari 78. När jag slår upp tidskriften finner jag en helsidesartikel – om Bhagwan Shree Rajneesh, hans ashram i Indien och hans många böcker. Det var ett lustigt sammanträffande, lyckligt för mig. Jag fick en del information som just då kom mig väl till pass.

Rajneesh Chandra Mohan, som han hette från början, föddes i en liten indisk by, uppfostrades i janaistiska läror och har sedan haft en växlande levnadsbana. Han har arbetat som journalist och som fotograf. I sinom tid blev han lärare i filosofi vid Maya State University. Nu är han fyrtiosex år gammal.

År 1966 började han framträda som "andlig mästare" och sedan år 1974 har han ett berömt centrum i Poona, en stillsam indisk stad. Detta centrum drar nu till sig en mängd människor; mer än 50 000 sökande själar, mestadels från Amerika och England, har strömmat dit under de senaste åren. Vid detta laget finns också andra Rajneesh-centra – i tjugotvå olika länder. Mästarens föreläsningar tas upp på band och ges ut i en rad böcker, bland vilka *The Silent Explosion* (Den tysta explosionen) tydligen är en. Utdraget ur det klipp jag fått handlar om en modern österlänningssyn på Jesusgestalten.

Till Bhagwan Shree Rajneesh ställdes en fråga:

Om man jämför Jesus med Buddha förefaller Jesus mycket aktiv och revolutionär. Varför är det så?

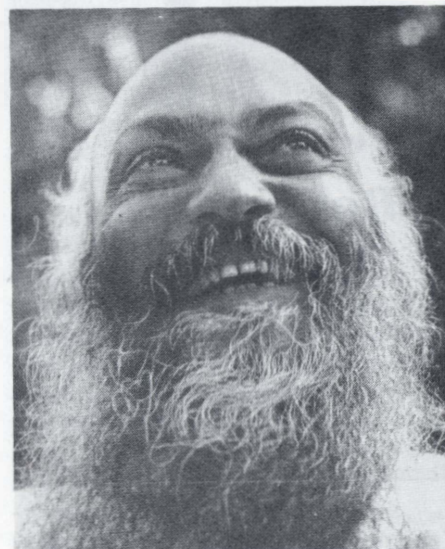
Mästaren svarade:

Indisk yoga ser människan ur olika aspekter, solens och månens. (Ordagrant: Indisk yoga uppdelar människan i två delar, soldelen och måndelen.) Med sol och måne syftas inte på de yttre himlakropparna, orden används symboliskt för att peka på skilda sinnestillstånd. Vi skiljer t o m på vad man kallar sol-andning och mån-andning. Behöver kroppen värmas upp sätter solandningen in, och likaså om man grips av häftig vrede. Men är man ond och upphetsad och börjar praktisera månandningen, då kan man inte samtidigt hålla kvar vreden. Ty månandningen har den egenskapen att den åstadkommer en djup inre svalka.

Månen är mild, tyst, stilla. Solen är aktiv, den vibrerar av het energi, dess ljus är flammande låga. Analyserar man från denna utgångspunkt Buddhas eller Jesu inre liv, träder många fördolda ting i dagen.

När en Upplyst Varelse föds till denna värld, blir hans tidiga liv stormande, de första erfarenheterna liknar brinnande eld. Så var det för Buddha också, men ju äldre han blev, desto mer framträdde den inre svalkan. Det revolutionära stadiet övervanns, månstadiet fulländades. Därför är Buddhas ord inte en revolutionärs.

Men Jesus korsfästes medan han ännu var i solstadiet; för kristenheten dog han vid trettiofyra år. Jesu ord är en het ung mans, detsamma kan sägas om Buddhas tidiga yttranden. Buddha blev emellertid inte korsfäst, han fick leva till åttio års ålder. Indien känner till denna utvecklingsgång, därför har Indien inte dödat sina vise män. Man har

Bhagwan Shree Rajneesh.

inte behandlat dem så som grekerna behandlade Sokrates eller som judarna behandlade Jesus.

Indien vet att när en Buddha går in i sig själv, börjar han med att bli rebellisk, han exploderar på det flammande planet. Men hans väg går vidare in i stillheten, han uppnår månplanet. Och nu är det inte eld längre utan bara LJUS.

Jesus korsfästes vid så unga år, kristendomen är baserad på den unge Jesus, den Jesus som ännu var eld och flamma. Och det är därför som kristendomen har förblivit ofullbordad.

Buddhismen är fullbordad. Den har lärt känna Buddha under alla hans stadier, från första dagen fram till månstadiet stilla frid. Jesu tidiga korsfästelse var en olycka för Västerlandet. Ja, en av de största olyckorna i historien är vad som skedde med Jesus medan han ännu befann sig i den flammande åldern. Hans hetta skulle i sinom tid också ha övergått till det milda ljuset, men det blev inte så. Inte för kristendomens del.

Att förändra hetta till ljus är en hemlig vetenskap, en inre alkemi. Att göra kol till diamant, att göra guld av lägre metaller – det är åter symbolspråk – det rör sig om sinne-lagets alkemister. Jesus var en alkemist, som blev korsfäst. Och den kristendom som utvecklades med Jesus som ledare slog in på en helt annan väg, en som sannerligen inte förde till något fridens tillstånd. Den kristna kyrkan tog sig för att döda dem som själva försökte sig på att leva i Jesu efterföljd, som den inre förvandlingens alkemister.

Efter denna inledning frågar så lärjungen:

Om Jesus vid tiden för korsfästelsen alltså befann sig i det rebelliska stadiet, betyder det att han aldrig kunde uppnå full andlig växt och inre tystnad som Buddha?

Bhagwan Shree Rajneesh svarar:

Då han korsfästes hade han just nått in i mån-centrum. Men det skedde först denna samma dag. I det som dessförinnan berättas om honom i Bibeln är han därför inte lik Buddha. Det är han inte.

Man kan inte föreställa sig en Buddha som går in i templet och slår penningutlånarna, men det gjorde Jesus.** Han gick in i templet; den årliga påskfesten skulle börja. Och i Jerusalems mäktiga tempel var det mycket som pågick i detta sammanhang. En stor penningutlåning var sammankopplad med templet. Dessa utlånare i templet sög ut hela landet. Människorna kom till påskhögtiden och till andra årliga fester. Då fick de pengar mot hög ränta. Men de kunde omöjligt betala tillbaka vad de lånat. De skulle komma att förlora allt, medan detta tempel blev allt rikare. Det var en religiös imperialism. Hela landet var fattigt och utpinat, men pengarna strömmade automatiskt in i templet.

Jesus kom in en dag med en piska i handen. Han vräkte omkull mäk-larnas bord, sedan började han piska dem. Han skapade kaos i templet. Man kan inte föreställa sig Buddha handlande så – omöjligt! Jesus var den förste kommunisten och det är i själva verket därför som kristendomen kunde ge upphov till kommunism. Något sådant kan inte hinduismen göra. Ingen annan religion kan ge upphov till kommunism – omöjligt! Bara kristendomen!

Men Jesus och kommunismen hänger ihop. Han var den första kommunisten – eldig och rebellisk.

Själva det språk han talar är

främmande för oss. Han vredgas vid tillfällen då vi inte kan fatta hans vrede, t ex över ett fikonsträd; han förbannar trädet för att det inte har frukt att bjuda då han och hans lärjungar är hungriga. Han förstör trädet. Han uttalar hotelser på ett språk som ingen Buddha kan använda. De människor som inte bringas att tro på honom och det Guds Rike han förkunnar skall kastas i helvetets eld – den eviga helveteselden, och för dem finns ingen återvändo.

Bara det kristna helvetet är evigt. Varje (annat) helvete är ett straff till en tid. Man kommer dit, man lider och sedan återvänder man. Men Jesu helvete är evigt. Detta ter sig upprörande. Vilka synder man än begått kan ett evigt straff inte rättfärdigas... Med sin föreställning om det eviga, aldrig upphörande straffet talar Jesus en revolutionärs språk.

Revolutionärer är extremister. Jesus säger till en rik man (och man kan inte föreställa sig en Buddha säga någotsådant) att det är lättare för en kamel att gå genom ett nålsöga än för en rik att passera genom portarna in till Fadern – till Guds Rike. Detta är utsädet till kommunismen – det ursprungliga utsädet. Jesus var en revolutionär. Han brydde sig inte bara om det andliga, han hade också att göra med ekonomi, politik, allt möjligt. Hade han endast varit en andens man, då skulle han i själva verket inte ha röjts undan. Det var därför att han blev en fara för hela den sociala strukturen, hela det rådande tillståndet som han blev korsfäst.

Men han var inte en sådan revolutionär som Lenin eller Mao. Naturligtvis är Mao och Marx tänkbara endast därför att det funnits en Jesus i historien. De är avläggare av denne samme Jesus, den unge som korsfästes, den upproriske som var så redo att förstöra allt. Ändå var Jesus inte uteslutande revolutionär. Han var också en andens man. På något sätt var han en blandning av en upphöjd andlig varelse och en Mao. Revolutionären blev korsfäst. Den store andlige mästaren är den förblivande.

Den dag då Jesus avrättades var inte endast korsfästelsens dag. Den var därjämte en dag för inre omvandling. Pilatus frågade honom: "Vad är sanning?"; då Jesus därvid förblev tyst, handlade han snarare som en Zen-mästare. Det var inte alls likt Jesus. Om man betraktar hela hans tidigare liv, märker man detta. Förut var han inte den typ av Mästare som tiger.

Vad hände? Varför blev han förstummad? Han var en av de största talare världen någonsin frambragt, eller vi kan t o m utan tvekan säga den störste. Hans ord är så genomträngande. Han var en ordens, inte en tigandets man. Varför blev han med ens tyst? Pilatus frågar honom: "Vad är sanning?" Under hela sitt liv hade han försökt förklara just detta. Han hade talat om Sanningen i hela sitt liv. Det var därför Pilatus frågade honom. Men han förblev tyst.

Vad hände med Jesu inre värld? Detta har aldrig framställts därför att det är svårt att förklara. Kristendomen har stannat på ytan inför Jesu svar till Pilatus. Ty Jesu inre värld kan bara tolkas i Indien, aldrig någon annanstans. Bara Indien känner till den inre omvandling som sker. Jesus skall snart korsfästas, det är alldeles förestående. Nu är hela revolutionen meningslös. Allt han talat är fåfängt. Allt han levat för nalkas sitt slut. Han har ingen tid mera att förlora, har inte råd att mista ett enda ögonblick. Han måste nå fram nu innan han blir korsfäst. Han måste fullborda den inre resan.

Ja, visst har han befunnit sig på en inre resa, en inre vandring, men han har därjämte varit indragen i en härva av yttre problem. Och på grund av de yttre problemen kunde han inte komma fram till månplanet. Han kunde inte nå in i den stora svalkan, den stora friden. Han förblev eldig och het.

Men nu till sist, inför Pilati fråga: "Vad är sanning?" är han inte eldmänniska längre. Han tiger som en Zen-mästare. Det förunderliga som varit och förblivit en gåta för kristendomen inträffar. Kristus blir den Helt Upplyste. Han blir Buddhalik.*

* Jag har i det sammandragna referatet behållit originalets – det talade ordets – prägel. Korta distinkta satser och många upprepningar för att inskräpa i åhörarna kontentan av det som sägs.

** De bibeltexter som anförs är följande: Matteus 21:12–13, (Jesus driver ut månglarna ur templet). Den indiske författarens version skiljer sig här från de bibelöversättningar jag brukar läsa. Om piska och slag nämns där ingenting; det står bara att han "drev ut alla dem som sålde och köpte i helgedomen och stötte omkull växlarnas bord och duvomånglarnas säten". Vidare hännyftas på Matteus 21:18–19 (berättelsen om hur fikonsträdet förbannas); Matteus 25:41 (helvetets eviga eld, många parallellställen) samt Johannes 18:38 (Pilatus fråga: "Vad är sanning?").

UNGDOMEN OCH FANATISMENS HETA LÅGOR

(Den unge) Gautamas asketiska liv vid Uruvela är bekant... Historien gör mäktigt intryck genom sin intensitet... Eld tänkte han, kan inte frambringas genom att man gnider fuktiga trästycken mot varandra utan bara från torrt trä. Så måste också kroppen renas från begär för att kunna ta emot upplysning. Han började därför en serie fruktansvärda fastor och "med sammanbitna tänder och tungan pressad mot gommen" förblev han sittande ända till dess hans andliga kamp kom svetten att strömma från armbå-lorna. Så ägnade han sig åt meditation tillsammans med undertryckande av andhämtningen, och när han framhärdat och gick från stadium till stadium av dessa plågsamma övningar, kunde han höra hur blodet rusade upp i hans huvud och det kändes som om skallen klövs och som om buken sprättades upp med en slaktarkniv och till sist som om han slungades ner i en grop bland glödande kol. På andra ställen ger han ytterligare detaljer från de förfärliga späkningar han utsatte sig för. Efterhand minskade han sin föda till "ett gryn ris om dagen". Han levde av säd och gräs och under en period, ordagrant översatt, av dynga. Han bar kläder av tagel och andra irriterande material, han drog ut sitt hår och sitt skägg; han förblev i en kontinuerligt stående ställning; han låg på törnen. Han lät damm och smuts hopas till dess hans kropp såg ut som ett gammalt träd. Han begav sig till en begravningsplats - d v s en plats där lik låg kastade, utlämnade till förruttnelsen eller till att ätas av rovfåglar och andra rovdjur - och där låg han bland de ruttnande liken.

Men ingen upplysning, inte glimten till ett svar på världens gåta följde genom alla dessa ansträngningar, och därför beslöt han, fastän han var nära dödens port, att helt och hållet avstå från föda. Då uppenbarade sig emellertid andar och avrådde honom från att fortsätta; de sade att om han på detta sätt försökte ta livet av sig skulle de ge honom näring medelst ett himmelskt elixir som de skulle tillföra honom genom huden, och han tänkte då att han lika gärna kunde ta till sig lite föda. Så drack han en handfull bönsoffa eller lite mera. Han var vid det laget föga mer än en skugga, säger han. "När jag rörde vid min buk, kunde jag känna ryggraden bakom, och när jag rörde vid ryggen kände jag buken - så nära

hade buk och rygg kommit intill varandra genom detta fastande. Och när jag gned mina lemmar för att friska upp dem, föll håret av." Sedan kom den reflektionen att han nu nått yttersta gränsen av späkning utan att ha vunnit upplysning. Det måste finnas en annan kunskapsväg. Och han mindes hur han en gång i sin tidigare ungdom suttit i skuggan av ett hibiscusträd och därvid upplevat det stadiet av kontemplation som brukar kallas den första hänryckningen. Detta, tänkte han nu, måste vara vägen till upplysningen: varför skulle han frukta en sådan lycka? Men för att uppnå den måste han ha större styrka, och för att få styrka måste han äta. Och så åt han lite kokt ris....*)

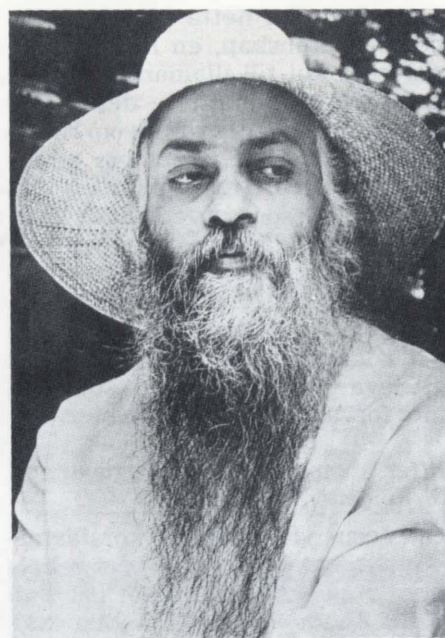
Här var vändpunkten. Buddha lämnade de ungdomliga överdrifterna bakom sig; under växande mognad nådde han i sinom tid fram till "den gyllene medelvägen" och till "månstadiets svala frid".

*) Detta stycke om Buddhas ungdom är översatt från ett verk som jag beundrat i många år, gång på gång haft hemma från Universitetsbiblioteket och sökt i någon liten mån penetrera. Dess namn: *Hinduism and Buddhism* av Sir Charles Elliot. Tre digra volymer. London, Edward Arnold & Co. 1921. Det citerade stycket ovan är från första volymen, kapitlet Buddhas liv, s. 137 ff. All lärd apparat är utelämnad ur översättning-en.

"GOD SIR" AT ESALEN EAST

Det ligger mig om hjärtat att göra ett påpekande angående Time-artikeln. Den står i avdelningen *Religion* och dess rubrik är som ovan. *God* betyder ju Gud, och *Sir* är det vanliga engelska tilltalsordet - vårt *Herr*. I en not läser man att Bhagwan Shree Rajneesh ungefär kan översättas med "God Sir" Rajneesh - Gud herr Rajneesh. Inga förklaringar till denna underliga översättning ges.

Nu förhåller det sig emellertid så att jainismen, den religion i vilken Rajneesh säges ha blivit uppfostrad, inte alls räknar med någon Gud i vår bibliska, västerländska mening. Ordet *jain*, sanskrit *jina*, betyder segrare, och jainismen är en religionsform som syftar till se-gern att uppnå den högsta möjliga mänskliga fulländning. Jainismen anser det onödigt att föreställa sig något högre väsen än den fulländade människan och brukar av den anledningen betraktas som en ateistisk världsåskådning. Den har ut-

präglade klostertendenser, fastän läroarna anbefalls åt alla. Största eftertryck läggs på en ömsint godhet gentemot alla livsformer, även de lägsta. Jainismen är i hög grad en *godhetens och kärlekens religion*. Dessa uppgifter har jag från *Encyclopaedia Britannica*, som brukar vara en vederhäftig informationskälla.

I Time-artikeln sägs inte ett ord om vad jainism innebär. Har artikelförfattaren haft för bråttom? Tydligt är i varje fall att det blir mycket vilseledande att använda ordet *God/Gud* som benämning på Rajneesh. Den västerländska läsaren lägger in *sina* associationer och kommer att tro att man med Rajneeshs eget medgivande kallar honom *Gud* i biblisk bemärkelse, d v s att han och hans lärjungar skulle göra anspråk på identitet för hans räkning med Allskaparen, Gud Fader Allsmäktig.

Såvitt jag kan se är det precis detta olycksaliga missförstånd som gjorde docent Aagaard så upprörd gentemot Maharishi-meditationen och den ritual som där används vid initieringen.

Vi behövde så väl komma till tals. *Men alla samtal blir sterila om vi inte analyserar våra grundbegrepp så att vi vet vad vi talar om.* Borde inte den guru Time-artikeln presenteras kallas Upplyste Mästare Rajneesh? Det är något helt annat än vårt "Gud"!

Mycket behövde sägas från västerländsk sida i anledning av den Kristustolkning som Rajneesh ger; jag tror inte det är riktigt att han -vår Mästare - bara skulle kunna förstås i Indien. Men att ett äkta, tålmodigt samtal skulle kunna bli fruktbart, därom är jag förvissad.

Ananda Marga-debatt

Jan Hasselström - Karl Christiansen

Käre Sven Magnusson!

Jag har läst Karl Christiansens artikel, som var införd i nr 2 av Sökaren. Jag blev mycket upprörd och ledsen över det som stod att läsa om Ananda Marga. Jag trodde att efter undantagstillståndets upphävande i Indien, så skulle inte de uppgifter som skickades ut av Indira Gandhis propagandamaskineri cirkulera längre. Som du säkert känner till, så var hela den indiska pressen i händerna på censuren, det har ju både svenska och indiska journalister vittnat om.

Om det var med tanken att försöka vara objektiv i din beskrivning av Ananda Marga som du förde in den här artikeln, så tycker jag inte att du har lyckats i ditt uppsåt. En snarlik artikel dök under undantagstiden upp i *Arbeiderbladet* i Norge, av samme författare. En margii var då i kontakt med Karl Christiansen som villigt medgav att källorna till hans påståenden var hämtade ur indisk press till största delen och att han inte hade varit i närheten av en margii. Det tycker jag inte vittnar om något objektivitetsnit.

I övrigt har jag en del kommentarer till texten:

Det talas om terrorverksamhet och UPRF: P R Sarkar har själv givit följande kommentar till händelserna, "I completely disown all acts of violence and even if some misguided youths who have no faith in the marga ideology are involved in such acts, I will not obtain my release in this way". (Jag tar fullständigt avstånd från alla våldshandlingar, och även om några missledda ungdomar, som inte har någon tilltro till Ananda Margas ideologi, utför sådana handlingar, så kommer jag inte att få min frihet på det sättet.) UPRF är en organisation som varken tillhör Ananda Marga eller PROUT.

Beträffande domen mot P R Sarkar och andra margiis så har två internationellt kända jurister besökt rättegången som hölls under undantagstillståndet. Mr WT Wells, f d Queens Counsel i England, pekar i sin rapport på de många felaktigheterna och motsägelserna i kronvittnet Madhavanandas vittnesmål, vilket var det enda som låg till grund för en fällande dom.

Mr Sheppard, utsänd på uppdrag av Internationella juristkommissionen och Internationella kommittén för de mänskliga rättigheterna, skriver i sin rapport bl a följande: "Vad jag, om jag får avsluta mina påpekanden, fann mest oroande i förhållande till min bakgrund som jurist, utbildad i samma tradition

som vi alla i Nordamerika utbildas i, var att detta inte var den anklagades rättgång. Det var krossandet av Ananda Marga."

Om man bara tittar lite närmare på förhållandena som rådde och omständigheterna kring rättegången blir man faktiskt inte särskilt övertygad om domstolsutslaget riktighet.

När Christiansen säger att bara extremister spärrades in så har han ju direkt fel. Vi vet ju alla att t ex de flesta av den nuvarande regeringens medlemmar satt inspärrade och att skylla dem för extremism är väl ändå att ta i.

Ännu en felaktighet: att P R Sarkar arresterades för mord och sammansvärjning är inte riktigt. Han och andra margiis arresterades helt rättsvidrigt utan grund, anklagelserna fabricerades först ett halvår senare, och det dröjde ända till undantagstillståndets införande innan man vågade påbörja en rättegång!

Ett översättningsfel: Baba säger inte violence (=våld), utan struggle (=att kämpa). Beträffande PROUT:s syn på våld, demokrati, så framgår ju det med all tydlighet i den föregående artikeln.

Sen följer det mest sorgliga i artikeln. När man inte kan ta till objektiva metoder försöker man med ogrundad ryk-tesspridning att smutsa Ananda Margas namn. Med de fakta vi nu har om förhållandena under Indiras tid i Indien blir det inte särskilt osannolikt att de uppgifter som förekommit i denna osnygga smutskastningskampanj kunnat publiceras.

Jag kommer själv från en resa i Indien, där jag träffade både Baba och personer som suttit i fängelse och blivit torterade nästan sanslösa, och jag vet att uppgifterna är ogrundade.

Jag vill bara till slut beklaga att Sökaren fallit offer för efterdyningarna av den smutsiga kampanj som inleddes under Indiras tid. Du är naturligtvis välkommen att ta del av de högar av material vi har från den här tiden och att höra om hur Ananda Marga arbetar igen med uppbyggnadsarbetet efter förstörelsen, om det stora hjälpprojekt man tagit på sig i Andra Pradesh och Tamil Nadu efter cyklonen etc.

Jag hoppas någon slags upprättelse skall bli resultatet efter det här brevet. Tyvärr är det ju så att sensationer som mord och sex har en tendens att bita sig fast i folks sinnen mycket hårdare än det som är positivt, vilket gör att en sån här artikel kan vara till stor skada.

Kära hälsningar
Jan Hasselström

Karl Christiansens svar:

Det var två minimikrav som Bo Yin Ra hade på sina andliga elever: "Lär er att läsa!" och "Håll ordning på tankelivet!" Den som är förvirrad, menade den vise mannen, kommer inte framåt.

Hasselström finner en del saker i min artikel, som inte står där, han gör sig skyldig till citatfusk för att bevisa att jag har fel, och han kommer med de otroligaste bortförklaringar - allt för att rädda sin tro.

"När Christiansen säger att bara extremister spärrades in så har han ju direkt fel...", skriver Hasselström. Men jag har inte sagt det. Det är ett rent påhitt från Hasselströms sida.

Jag skrev inte att P R Sarkar arresterades för mord och sammansvärjning, utan att han och flera andra "...arresterades som misstänkta för mord...", eftersom det fanns brister i bevismaterialet vid denna tidpunkt, och därför kunde han inte heller åtalas omedelbart. Men Hasselström slopar den inskränkning orden "som misstänkta" innebär, när han citerar mig, och så har jag fel igen, menar han.

"Våld är livets väsen" citerade jag från en namngiven källa ("Violence is the essence of life"). Men det är ett översättningsfel, hävdar Hasselström. "Baba säger inte violence (våld) utan struggle (kamp)." Mot ett konkret citat sätter Hasselström alltså upp vad Baba enligt hans mening brukar säga, och kommer till det sorgliga resultatet att jag inte kan översätta elementär engelska.

"Lär er att läsa!" Var det inte det som Bo Yin Ra sa?

Rättssaken ligger Hasselström om hjärtat, men det är inte den som min artikel handlar om! Domen har nämligen överklagats till högsta domstolen, och man får se om fallet kommer att prövas återigen, eller inte. Det är inte domstolens dom som det här är fråga om, utan hustruns dom och ledande lärjungars dom. Vad har Hasselström att svara på det som utgör hela artikeln huvudinnehåll? Jo, att det rör sig om "ogrundad ryktesspridning" - det är allt. Och vi får veta att undantagstillståndet är orsaken till det.

Undantagstillståndet? Men det kom ju först flera år efter det att Anandamurti blev arresterad, flera år efter det att hans hustru och ledande lärjungar gjorde uppror mot honom, gav presskonferenser och skrev de avslöjande artiklar

Forts på sidan 32

Den omedvetna inspirationens vägar och uttryck

Grafisk automatism framträder som ett spontant fenomen hos många författare och konstnärer. De har känt pennan eller målarpenseln som ett inspirerande medium i sin hand vilket arbetat utan deras medvetna viljepåverkan. Inspirationen tar sig vid sådana tillfällen uttryck som rent tvång. Handen skriver, driven av omedvetna impulser, och formar i febrilt tempo ord och meningar som fyller sida efter sida. Detsamma gäller spiritistiska mediernas likartade prestationer. Då de tankeinnehåll som på så sätt kommer i dagen härstammar från undermedvetna själsskikt som normalt är undandragna medvetandets insyn och kontroll, ter sig resultatet för de skrivande själva helt främmande, oförutsett och överraskande. De kan inte fatta att de är upphövet till dessa tankar som inte har något gemensamt med deras vanliga föreställningar och kunskaper, utan tillskriver dem en oberoende intelligens som tagit deras själ i besittning och använder dem som instrument för sina egna avsikter och planer. Och de befästes i denna tro då de finner att det skrivna undertecknas med ett namn som tillhör någon känd historisk personlighet. Det undermedvetnas tendens att ge sitt innehåll en dramatisk och personifierande form visar sig här – liksom i dröm och hypnos – med ofta förbluffande verkan. Det kan gå så långt att de undermedvetna komplexen organiserar sig och skapar skenpersonligheter som suveränt hävdar sin överlägsenhet gentemot det normala jaget. Att så är fallet förklaras i någon mån av att de fiktiva personligheterna har till sitt förfogande det undermedvetnas oerhörda minnesfonder, snabba kombinationsförmåga och därmed sammanhängande dynamiska intel-

lektuella möjligheter. Om automatisten dessutom är mottaglig för telepatiska och klärvoajanta inflytelser kan de dikterade innehållen förefalla inspirerade av makter utrustade med övermänniskligt vetande.

Skrivautomatisme har sin motsvarighet i automatiskt talande. Om det undermedvetna lägger beslag på handen eller talorganen är principiellt likgiltigt och beror på vederbörandes speciella läggning och förutsättningar. Andra inspirationsyttringar tar form av visioner, auditioner (hörselintryck) och plötsligt frambrytande intuitioner som i lyckliga ögonblick kan kasta ljus över en invecklad livssituation eller problemställning.

Samma krafter som dirigerar automatistens pennrörelser låter honom också inverka på den sideriska pendeln, de talande borden, planchetten och ouija-brädet. Det berömda skrivmediet mrs Pearl Curran började med det senare hjälpmålet och övergick sedan till att skriva och slutligen till att diktera sina romaner, berättelser och dikter. Inte så sällan uppträder fysiska följdfenomen vid automatism. Hélène Smiths transyttringar, som så målande skildrats av professor Flournoy i boken *Des Indes à la Planète Mars*, avslutades ibland av tre "energiska knackningar" av oförklarligt ursprung (s 57). Den unge engelsmannen Matthew Manning, som på senare år varit föremål för intensiv vetenskaplig nyfikenhet, förklarar i sin självbiografi, *The Link*, att om han skrev automatiskt, togs den energi i anspråk som annars skulle ha framkallat kaotiska utbrott av poltergeist-typ (s 65, pocketupplagan).

Sådana anormala (telekinetiska) störningar har haft en viss betydelse som utgångspunkt för den mo-

derna spiritismen. Historien är känd: I slutet av 1847 inflyttade en ansedd metodist, John D Fox, med hustru och tre döttrar i ett hus i den lilla byn Hydesville utanför New York. I byggnaden hade man tidigare lagt märke till diverse egendommiga företeelser, ljudet av steg i källaren, knackningar i väggarna etc. I mars följande år gjordes upptäckten att knackningarna kunde framkallas i bestämt antal med motsvarande överenskommen betydelse och därmed hade ett slags telegrafisk rapport upprättats mellan den spökande anden och husets invånare. Familjen Fox flyttade visserligen bort från spökhuset men manifestationerna fortsatte, och en dag konstaterades att man via ett trebent bord kunde nå kommunikation enligt samma system som vid knackningar i väggar, tak etc, om blott bordet ställde sig på kant eller höjde sig upp i luften och stampade med ett eller flera ben mot underlaget. Då flera personer lade händerna på bordet, hade detta en gynnsam inverkan på fenomenens utveckling, som om de förenade energiströmmarna från olika individer samverkade i bestämd riktning. Men vissa seansdeltagares medverkan var särskilt värdefull och några av dem, medierna, kunde ensamma sätta i gång trafiken. Härmed hade borddansens, typtologiens, fenomen upptäckts. Nyheten härom väckte enormt uppseende. Borden tog sig raskt över Atlanten och blev inom kort medelpunkten i otaliga spiritistiska cirklar i Europa.

En av de märkligaste av dess cirklar är utan tvivel den som samlades kring Victor Hugo under hans landsflykt på ön Jersey 1853/54. Då jag i min bok *Parapsykologi* ganska utförligt redogjort för seanserna, kan jag här inskränka mig till några kortfattade antydningar.

En tragisk händelse i det förflutna aktualiserades vid seanserna då Victor Hugos dotter, Léopoldine, gav sig till känna och lämnade meddelanden. Tio år tidigare, närmare bestämt den 4 september 1843, hade hon och hennes make, Charles Vacquerie, gjort en utflykt i båt på Seine. Hon råkade falla i vattnet, hennes man sökte rädda henne, men båda drunknade. Denna händelse kastade en skugga över Hugos liv, så tung och mörk att den länge tärde på hans livskraft och gjorde honom apatisk för allt. Nu såg han ett nytt hopp tändas och klamrade sig fast vid tanken att Léopoldine levde i en annan värld och att hon sökt kontakt med honom. Han överväldigades med eller mot sin vilja av denna tro som gjorde honom till en av den dåtida spiritismens proselyter.

Annars var diktaten huvudsakligen av litterär art. Ofta dikterade bordet i jämn följd ett antal strofer utan att en enda stavelse behövde ändras. Även avlidna poeter anmälde sin närvaro, bland dem André Chénier som fullbordade ett antal dikter som vid hans död förelåg i fragmentariskt skick. Antagligen var Hugos undermedvetna litterära skapande i verksamhet även vid dessa improvisationer men inspirationens utflöde via typtologi torde höra till de ännu olösliga mysterierna.

Flammarion som under närmare ett halvt sekel sysslade med typtologi hade rikliga tillfällen att iakttä den nästan despotiska initiativkraft de dikterande borden kan lägga i dagen. Han berättar från en av sina seanser att då en deltagare miss-tänkte att bordet dolde en mekanism som åstadkom knackningarna återgavs de dikterade meningarna i stället genom slag i luften (De okända naturkrafterna, sv övers s 44). Och vidare: "Rytmer av kända sånger, bullret av en såg, av verkstadsarbete, gevärssalvor har framkallats. Bordet blir stundom så lätt att det ett ögonblick svävar i luften och stundom så tungt att två personer inte kan lyfta det från golvet eller ens rubba det" (a s 52). Bordens intelligenta uppträdande fyller åskådarna med förvåning. "De har följt bordet i dess danser, då det slår takten med en fot eller med två fötter och då det noggrant anger rytmen i den sång som sjungits, då det på det löjligaste sätt efterkommer uppmaningen att dansa menuett, högtidligt gör ett halvt slag kring sig själv, niger och därpå rör sig framåt vändande sig åt andra sidan." (a s 234).

Kanske har doktor Bruno Schindler inte alldeles fel då han i sin bok *Das magische Geistesleben* 1857 skrev: "Den illa beryktade bord-dansen skall en gång hjälpa psykologen och filosofen att tyda de största problem, och fysikern kommer att motvilligt drivas till experiment mot vilka hans inre natur reser sig."

Den snabba takten i alla dessa skeenden är frappant. Det kända mediet mrs Hester Travers Smith säger om sina erfarenheter med ouija-brädet: "I vår egen cirkel kom orden så snabbt att det är nästan omöjligt att läsa dem, och det behövs en erfaren stenograf för att anteckna dem då visaren rör sig med maximal hastighet" (*Voices from the Void* s 7).

Påfallande är också att de undermedvetna centra har ett ironiskt nyckfullt, braverande drag i sin kontakt med det normalt mänskliga och därför väljer de ofta former för sina meddelanden som till en början gäcker förnuftet. Med överlägsen lätthet skapar de anagram och ordlekar eller anordnar bokstäverna i andra mystifierande mönster för att sedan ingripa och förtydliga vad de menar.

Vid vissa former av grafisk automatism förstärks intrycket av ett gåtfullt ingripande då båda händerna skriver olika "budskap" samtidigt i vild konkurrens med varandra. Nervläkaren Anita Mühl redogör i sin bok *Automatic Writing* för vad en ung dam, Violet Z, kunde prestera i den vägen. "Till slut blev jag otålig, satte en penna i hennes vänstra hand och sade: Låt oss se vad det kan göra. Nästan omedelbart började vänstra handen (med vilken hon vanligen inte kan skriva) att flyga över papperet och skriften var fullständigt sammanhängande. Sedan tyckte jag det kunde vara intressant att se vad som skulle hända om jag satte en penna i den andra handen också. Det uppstod en ögonblicklig skälving i armarna och sedan började båda händerna skriva samtidigt, varvid vardera handen uttryckte sitt budskap och angav olika kön." Dessa automatiska övningar resulterade ofta i fantasifulla sammanhängande berättelser illustrerade med teckningar som den unga dammen annars inte förmådde åstadkomma.

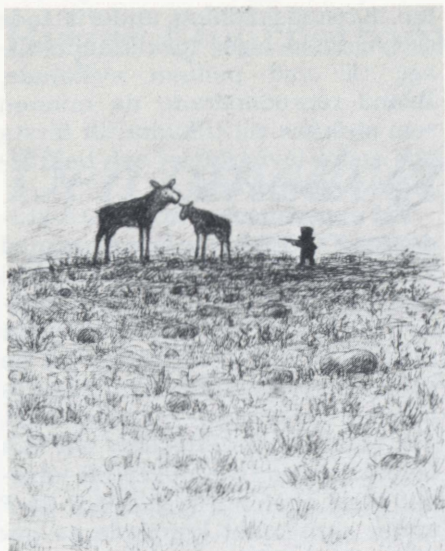
Dr Mühl fäster också uppmärksamheten på det viktiga faktum att schizofrena personer, vilkas om-döme förefaller alldeles omtöcknat, genom automatisk skrift kan ge fullkomligt riktiga upplysningar som avslöjar deras egna konflik-

ter. Kristallskådning underlättade skrivandet och gav förklarande till-ägg till vad pennan avslöjade. Ibland reproducerade de minnen som sträckte sig tillbaka till första och andra levnadsåret och bekräftades av föräldrarna.

Vid experiment som Oxford-studenten F C S Schiller anställde med sin automatiskt skrivande bror (i redogörelsen kallad F) och sin syster (L) på 1880-talet skrev F olika skrift med två planchetter på en gång, varvid dessutom den vänstra handen presterade spegelskrift, dvs bokstäverna kastades om och nedtecknades från höger till vänster. Mest obehindrat gick det då F under skrivandet kopplade av genom att berätta anekdoter eller fördjupa sig i läsningen av en roman. Ofta kunde en hel rad frågor framställas och besvaras utan att han visste vad som skrivits och trodde att det hela var ett meningslöst klotter. Det vakna medvetandet hade alltså ingenting med prestationerna att göra. Inte mindre än nio "andar" anmälde sig vid försöken, av vilka var och en hade sin individuella handstil och mer eller mindre fantastiska namn, Lokenadrath, Clocscar etc. Verser dikterades på engelska och franska och fragmentariska uttryck på grekiska, latin, hindustani och fornfranska. F hade lämnat Indien då han var åtta månader men synes ha bevarat vissa spår av språket, ett lysande exempel på det latent minnets pånyttfödande kraft. Det gammalfranska inslaget har vissa anknytningar till Rolandssången, det stora epos som nedtecknades på 1100-talet. Det är emellertid inte fråga om ett slags fotografisk kopiering, ty då F gjorde en ändring i texten följde han, trots sin totala okunnighet i språket, en filologiskt riktig linje. Hur han kunde korrigera vad som måste förefalla honom meningslöst är obegripligt. Den noggranna undersökningen av fallet har vitsordats av Fred Myers som tog upp det till granskning i SPR:s *Proceedings*, vol IV och även gav det en plats i sitt huvudverk *Human Personality*, del II s 418 ff.

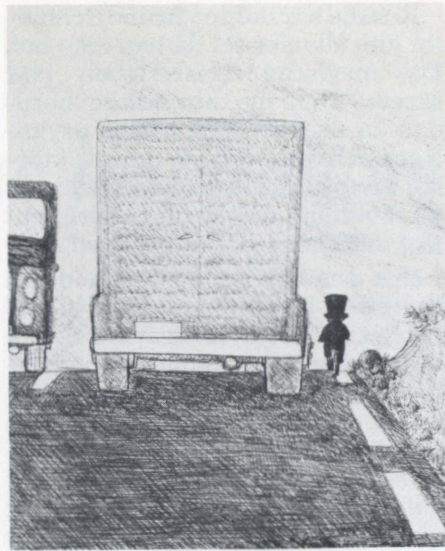
Professor Rossi-Pagnonis liknande skrivexperiment på 1870-talet företer också både skrivtekniskt och ur innehållets synpunkt mycket egendomliga drag. Han åstadkom automatiskt verklig skönskrift, helt avvikande från hans vanliga oregelbundna piktur, trots att han höll pennan vertikalt mot papperet utan stöd för vare sig handen eller

Forts på sid 31

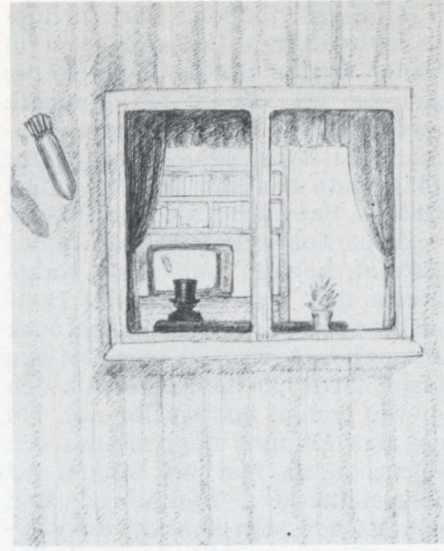
Jägaren

Liten man
är en baddare han
skjuta alldeles själv han kan,
på mor och barn minsann!

Cyklisten

Håll Dig på din kant
för det är faktiskt sant
att vägen hör bilarna till
och de kör fort när de vill.

Verkligheten och TV

De förskräckliga saker TV sänder
sker i sagor eller i andra länder
tänker lille mannen, där han sitter
och ryggen vänder
åt det, han tror, aldrig honom händer.

Ur Margareta Engströms bok "Liten man på jorden"
(Se recension sidan 35!)

Osivao

Som en del av våra läsare säkert minns fanns det för ett tiotal år sedan en liten grupp människor i Danmark, vilka genom ett medium, droskchauffören Knud Weiking, fick budskapet att jorden skulle gå under i ett kärnvapenkrig senast vid jultiden 1967. De troende förberedde sig för den omvälvande händelsen bl a genom att bygga ett (strålningssäkert) skyddsrum, där de skulle vistas för att sedan bli räddade av flygande tefat. Några slutade sitt yrkesarbete för att förbereda sig för änden.

Den danska Borup-gruppens undergångsprofetior spreds i Sverige av Osivao. Det är samma Osivao som på senare tid dykt upp med annonser i bl a Sökaren. Någon världsundergång förkunnar man lyckligtvis inte längre, utan numer arbetar man med att sprida kännedom om George Adamskis bok "Ombord på rymdskepp" samt övrig litteratur från förlaget Parthe-

non. Detta är en ganska harmlös sysselsättning, kanske, men vi vill gärna uppmana våra läsare att använda sitt kritiska förstånd vid eventuell kontakt med en ideell grupp som Osivao.

Osivao i dag – som menar att det förekom "missförstånd" i de budskap som man tidigare sände ut – arbetar "mot en högre förståelse inför den nya tidsåldern Aquarius". Osivao står nära rörelsen Universal Link – av engelskt ursprung – vars bok "Nothing Else Matters. The Universal Link" av Liebie Pugh finns på svenska: "Universell kontakt" (Parthenon, Helsingborg). Även den rörelsens förkunnelse grundar sig på paranormala budskap.

Vår erfarenhet är att olika slag av "mediala" meddelanden, såsom transtal, automatisk skrift, inre röster, "syner" etc, inte skall tas på allvar. Ibland kan sådana budskap vara förledande subtila. De kan sy-

nas innehålla djup visdom och röja kännedom om fördolda ting. Men det rör sig inte om högre visdom från "mästare", "Gud" e dyl, utan det har troligen sin rot i människan själv.

Det finns fall då människor råkat illa ut genom att lyssna på mediala budskap och lita till dem. Exempel på detta är gruppen kring Mrs Martin i USA (Sökaren 1, 1978) och den ovan nämnda Borup-gruppen i Danmark, vilka gjorde sig till åtlöje inför andra. I ett fall, som vi läst om, slutade en kvinna att äta annat än bakelser på grund av order från en inre röst. Etc.

Bättre än att godtroget acceptera paranormala budskap som autentiska meddelanden från "mästare", "andevärlden" osv är att studera hur mediala fenomen beskrivs i vederhäftig parapsykologisk litteratur.

SM

Upprepbarhetsproblemet Forts

återupprepas, kan inte heller i dagens vetenskapliga terminologi förklaras. Det blir då något oförståeligt. Med andra ord: Bara det som kan förklaras kan förstås. Sådana här fenomen kallas därför mystiska eller ibland ockulta.

Det finns dock en filosofisk riktning, den så kallad hermeneutiken, som försöker angripa detta problem genom att skilja mellan att förklara och att förstå. Jag skall här inte alls gå in på den hermeneutiska filosofin.

Den sits som Richter hamnat i påminner om parapsykologernas. Parapsykologins dilemma är ju fastnandet i den upprepbarhetskrävande rävsaxen.

Richter beskriver situationen när korrespondensretningen uppträder på följande sätt. Den kommer när man inte tänker på det, när man litet tankspritt kliar sig, framför allt då man är avslappnad. Så fort man lagt märke till korrespondensretningen och medvetet koncentrerar sig på den och söker återupprepa den, så försvinner den.

I denna beskrivning känner parapsykologerna igen sig. Det är just i det avslappnade tillståndet som det varit lättast att få parapsykologiskt intressanta resultat, vare sig detta gäller laboratoriemässiga försök eller sporadiska händelser. Det är därför man inom parapsykologin sökt efter metoder för att åstadkomma önskad avslappning hos försökspersonerna.

Världen är måhända mycket mer komplicerad än vad vetenskaps-etablissemangen tror. Kanske det vid sidan av manipulerbara (dvs av människan när som helst påverkbara) fysiska, fysiologiska, psykologiska osv händelser finns händelser av helt annat slag.

ROLF EJVEGÅRD

**SPRID
KÄNNEDOM
OM SÖKAREN!**

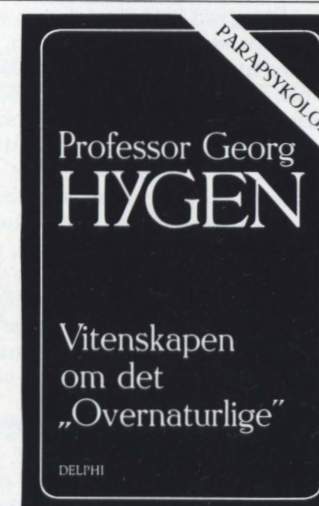
**Vid adressändring
uppge alltid
den gamla adressen!**

Den omedvetna inspirationens vägar Forts

armbågen. Vid ett tillfälle avbildade han i denna orimliga skrivställning på begäran en flera år tidigare avliden persons handstil, först med så små bokstäver att det behövdes ett förstoringsglas för att uppskatta det precisa utförandet och sedan med större, för den döde mycket karakteristisk stil. Ibland framkom på detta sätt "budskap" av oförklarligt ursprung. Den automatiska verksamheten beledsagades av knackningar (raps) vilka av Rossi uppfattades som signaler att skrivandet kunde börja (SPR:s Proceedings, vol V, 553/54).

Allt detta är sällsamt nog. I andra fall tar sig det undermedvetnas dynamik ännu mer paradoxala uttryck, såsom då medier visar kunskaper om mänskliga öden och förvecklingar, om historiska, kulturhistoriska, geografiska och språkliga sammanhang som ej tillhör deras normala kunskapssfär eller plötsligt ger prov på litterär eller konstnärlig verksamhet utan tidigare förvärvad rutin och skolning.

Anm. Birger Qvarnström har under en följd av år ägnat den parapsykologiska litteraturen ett ingående studium. Han är författare till en stor bok, *Parapsykologi*, som 1959 utkom på Natur och Kultur. Den har även översatts till danska (Strubes).

Kr. 35:– Portofritt mot innbetaling til postgirokonto 2 30 61 73 (Oslo).

Svenske forselgere søkes.

DELPHI FORLAG A/S

Boks 58 – Bøler, Oslo 6

Kontakt sökes med alla sorters hypnotisörer.

Bengt Hässler

Chalmersgatan 26
411 35 Göteborg

Sunrise. Engelskspråkig tidskrift från Teosofiska Samfundet – Pasadena. 10 nr/år endast 25:– kr. Skriv gärna och begär gratis ex. från Anne Eek, Eriksbergsgatan 18, 114 30 Sthlm.

FÅ DERES HOROSKOP

stillet og tilsendt for 35 svenske kr. Send fødselsdato, klokkeslet og fødested til

Peter Sørensen

Havrevej 12, DK-2700 Brønshøj, Danmark.

Sven Magnusson

"Flygande tefat"... vad säger vetenskapen?

Ca-pris 46:– inkl. moms

I varje bokhandel eller direkt från

Zindermans förlag

Box 310

401 25 Göteborg I

Tel. 031/13 78 32

BUDDHASASANAFÖRLAGET
Box 5158, 102 44 Stockholm

Skrifter ur den buddhistiska palikanon:

Buddhas tal till Sigala

24 sidor, ca 16:–

Buddhas tal till Kalamafolket/

Talet om rätt syn

40 sidor, ca 19:–

Övrigt:

Buddhismen i ett nötskal

av Narada Maha Thera

80 sidor, ca 15:–

Buddhistisk meditation

av Francis Story

32 sidor, ca 7:–

I bokhandeln eller direkt från förlaget

Martin Johnson Forts

liknande upplevelse i samband med sin far.

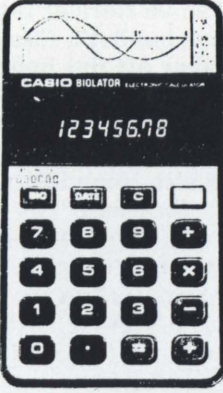
– Det var ungefär ett år senare. Jag hade kommit hem för några dagars helgedighet vid påsktiden 1949. Min far hade inte varit riktigt kry under en tid. Han hade, såvitt jag kunde se, förkylningssymptom. Temperaturen hade stigit en aning. På söndagen, som var den sista dagen jag var hemma, stannade han i sängen hela dagen, men vi gjorde upp planer för att min mor och far skulle komma och besöka mig inom en månad. Men sista natten när jag sov under samma tak som min far, hade jag en mycket otrevlig dröm. Jag drömde att han skulle dö på grund av någon åkomma som hade med hjärtat att göra, eller mera bestämt med cirkulationen. Så blev han mycket sjuk och fördes till sjukhuset. Och sedan han hade varit där i ca en månad, dog han utan att läkarna kunnat ställa en korrekt diagnos. Senare visade det sig att han haft en sjukdom som kallas periarteritis nodosa. Men jag är inte alldeles övertygad om det paranomala i denna dröm, eftersom jag mycket väl kunde ha märkt förändringen med honom, men undertryckt tanken att han kunde gå bort. Men ändå gav det upphov till en fråga, och under hans sjukdom hade jag alltid en mycket pessimistisk känsla av hur det skulle gå.

Ananda Marga-debatt Forts

som jag använt som källor. Avslöjandena har ingenting alls med undantagstillståndet att göra, utan de ägde rum under normala, fria pressförhållanden och på initiativ av dem som hade bevitnat hela skandalen. Denna datering framgår också klart av min artikel för alla som kan läsa.

Och därmed kommer vi till sakens kärna, att min framställning skulle vara baserad på "ogrundade rykten". Kan Hasselström inte se skillnad mellan rykte och dokumentation? För att ta ett exempel: När en man från Indien, som givetvis vet bättre, säger till Sökaren – citerat av mig – att Ananda Marga bekräftar av myndigheterna på grund av att organisationen "arbetar för en moralisk upprustning av samhället och mot korruptionen...", då är det en ren lögn. När sedan samma påstående vidarebekräffas av ovetande och troskyldiga margister, då kan det kallas "ogrundad ryktesspridning". Däremot: ögonvittnesrapporter – som jag grundar mig på – är raka motsatsen till rykten, och när de bekräftas och fördjupas av andra ögonvittnen, då har de dokumentär beviskraft, alldeles särskilt som det är

Nu kan Du räkna ut Din egen biorytm!

Bra och dåliga dagar upplever vi alla! Vad är då Biorytm? Biorytm upptäcktes av en tysk läkare för 70 år sedan. Den är baserad på följande teori: Människan lever med tre rytmer med födelsedagen som utgångspunkt: en fysisk rytm på 23 dagar, en psykisk rytm på 28 dagar och en intellektuell rytm på 33 dagar. Dessa tre rytmer blandas med varandra så att de får växlande effekter på människans verksamhet varje dag. Med Biolator som är programmerad i 99 år kan Du på några minuter räkna ut Din egen biorytm och få reda på positiva, negativa eller särskilt kritiska dagar. Biolatorn fungerar också såsom en vanlig miniräknare så Du får två apparater i en. Storlek 12x8x2 cm. 1 års garanti, full returrätt. Vårt introduktionspris endast **Kr. 164:—** plus porto. Beställ direkt från

**Franz Schwabe, Sandhamnsplan 1,
115 39 Stockholm. Tel. 08/63 85 12**

Stockholms universitet

INDIENS SPRÅK OCH KULTUR

Kurser i sanskrit, hindi, Indiens historia, Indiens språkförhållanden, Buddhismen, Hinduismen ges vid Indologiska avdelningen, Institutionen för Orientaliska språk vid Stockholms Universitet.

INGA SÄRSKILDA FÖRKUNSKAPSKRAV

Undervisningen börjar i september 1978

Anmälan senast 1 juni till Antagningsenheten vid Stockholms Universitet, 109 96 Stockholm.

Närmare upplysningar och blanketter tillhandahålls Indologiska avdelningen, Institutionen för Orientaliska språk, Frescati, F-huset, 106 91 Stockholm.

Tel. 08/15 01 60 ank 1619 tisd – fred kl 10 – 12.

uppenbart att vittnena inte kan ha haft någon fördel av sina avslöjanden, utan tvärtom i hög grad har skadat sina egna intressen. Här ser vi hur blind tro, den blinda trons hypnos, kan sätta omdömet ur spel och utlösa total begreppsförvirring. Hasselström tror på gurun, och det som motsäger den idealbild han fått sig inympad av trons propagandister, kan inte vara sant. Han finner det besynnerligt att jag "inte hade varit i närheten av en margii", när jag skrev artikeln, men det var fakta jag var ute efter, inte trosbekännelser. Det var ju en margii som för ett antal år sedan talade om för mig att rörelsen var utsatt för "religionsföljelse" i Indien – vad kan man vänta sig från sådana "källor"?

Hasselström citerar en förklaring från Anandamurti, som tar avstånd från våldshandlingar. Den är daterad (i pressen) den 2 februari, och i verkligheten var det Ananda Margas generalsekreterare som ryckte ut med den i Anandamurtis namn. Här står det också att våldshandlingarna skulle vara resultat av en sammansvärjning mellan det indiska CID och en främmande makt för att förgifta Ananda Margas förhållande till den nya indiska regeringen. Skall

den rövarhistorien också bortförklara alla de våldshandlingar som fanatiska margister begått *mot sig själva*? I årtal har det begåtts våldshandlingar i Anandamurtis namn innanför Indiens gränser, utan att denne, såvitt jag vet, har reagerat. Så spred terrorn sig över hela världen, riktad mot indiska diplomater och deras anhöriga. Men man hade inte räknat med den dåliga publicitet detta medförde. Det var klok politik att officiellt ta avstånd från terrorn vid denna sena tidpunkt. Men en sak har Anandamurti inte tagit avstånd från, och det är de meningslösa självmord som i årtal har begåtts i hans namn. Först skedde det bara i Indien att margister brände ihjäl sig, senare kunde man läsa i Sökaren (10/1976) om ett svenskt självmordshot, och den 8 februari var det två västtyska margister som tände eld på sig själva i Berlin. Ett ord från Anandamurti kunde ha stoppat oskicket och räddat dussintals alltför godtrogna människor från en fruktansvärd död, men detta ord kom aldrig. Det är med denna mordiska tystnad som denna den märkligaste av alla guruer dömer sig själv, sedan han blivit dömd både av domstolen och av sina närmaste.

Personligt födelse-

HOROSKOP

ställes och tolkas. Mot postförskott 60:– + porto. En utförligare tolkning 100:– + porto. Rådgivning 60:– + porto. Sänd uppgift om födelsedag, klockslag och födelseort + namn & adress till

Astrolog Kaarina Lahtinen
Dämmegetan 8
252 42 Helsingborg

Sven Magnusson

Det "övernaturliga" och vår världsbild

Ca-pris 46:– inkl. moms

I varje bokhandel eller direkt från

Zindermans förlag
Box 310
401 25 Göteborg 1
Tel. 031/13 78 32

Manipulering av strålningsenergifälten runt människan.

För balansering av livsströmmen i dess passage genom människokroppen erbjuds allmänna och diagnostiska behandlingar, vilket ger strålade vitalitet och hälsa.

POLARITY CENTER:

Tel: 08/85 59 28
kl. 14.00–19.00

Anders B-son Johansson
Polarity-instruktör
Invernessvägen 9
182 76 Stocksund

Gåvor

Karel Makovicka, Höör, 3:–, Rolf Ahlqvist, Luleå, 18:–, Lillemor Naul, Solna, 10:–, Lars Åke Nolvik, Borlänge, 40:–, Sigvard Strandberg, Västerås, 15:–, Jan-Eric Beckman, Borås, 15:–, Hans Magnusson, Höganäs, 8:–, Gerhard Ljunggren, Huddinge, 40:–, Eva Andersson, Trollhättan, 5:–, Leif Jonasson, Enskede, 15:–.

Summa kronor 169:–.
Hjärtligt tack!

SM

HOROSKOP

Ditt personliga födelsehoroskop handtecknas och tolkas. Uppgift om tid och plats för födelse erfordras.

Mot postförskott.
65:– + portoutg.

ASTROLOG Per Dahlin
Pl. 1253, 830 43 Ås

PERSONLIGA HOROSKOP

Karaktärshoroskop, partnerskapshoroskop och svar på direkta frågor göres och sändes mot postförskott. Inga förutsägelser göres men råd gives gärna om bästa tiden för att handla så att bästa resultat uppnås. Alla horoskop kostar minst 100:–, karaktärshoroskopen kan fås för 100:–, 150:– eller 200:– beroende på önskad utförlighet. Ange dag, månad, år för födelsen och om möjligt även klockslag och plats. Många nöjda kunder. Porto tillkommer.

KENTH SKOGLUND

BOX 2018, 824 02 HUDIKSVALL, TEL 0650/163 89

Profeten

*/"MJAHO" BETYDER "JA".

Däniken igen

Erich von Dänikens senaste bok *Mina bevis – rättegång på fem kontinenter* (Berghs förlag) är ett 423 sidor långt försvaret inför en tänkt domstol, där Däniken inleder med att blygsamt erinra rättens ledamöter om andra stora snillen (Kopernikus, Kepler, Galileo, m fl) som också blivit missförstådda av sin samtid, fortsätter med att på nytt lägga fram sin egen teori om att vi i forntiden haft besök av utomjordingar, samt avslutar med att ilsket be sina motståndare *bevisa motsatsen* (om de kan).

Vetenskapsteoretiskt bekänner sig Däniken till något slags "faggot theory", vilket för honom innebär att en stor mängd indicier, oavsett hur svaga de än må vara, tillsammans ger en stark beviskraft. Vad hans kritiker brukar invända är att beviskraften hos en sådan samling inte nödvändigtvis behöver överstiga det starkaste enskilda argumentets styrka. (Om t ex varje indicium kan förklaras på annat sätt, så att bevisvärdet är noll, behöver ju inte sum-

man av alla dessa "nollor" bli särskilt hög.)

Som vanligt hakar Däniken på den forteanska forskningens senaste rön. Cabreras stensamling har förstås kommit med, och ett svagare indicium kan man knappast tänka sig – medan Robert Temples bok *The Sirius Mystery*, som Däniken nu tacksamt införlivar med sin indiciesamling, nog utgör den här rymdbesöksteorins starkaste kort hittills. Siriusgatan består alltså däri att det västafrikanska dogonfolkets uråldriga (?) traditioner visats innehålla avancerade uppgifter om Siriussystemet. Å andra sidan upptecknades dessa traditioner långt efter det att de uppgifter, som hittills kunnat verifieras, varit kända för vetenskapen. Men – å andra sidan igen – innehåller dogonernas traditioner också en del astronomiska förutsägelser som, om de skulle gå att bekräfta, nog skulle ge enmanskrigarna mot vetenskapen ett vattenfall på sina kvarnar.

I övrigt tar oss Däniken med på en färd genom allehanda myter och legender. Han låter oss följa människans fotspår långt – *alltför* långt! – tillbaka i tiden (och lyckas faktiskt i samband med det ställa en del frågor som man gärna skulle önska att någon sakkunnig ville besvara), samt presenterar som slutnorr engelsmannen George Sassoons teori om att Gud var en maskin. ("Deus est machina.") En teknisk beskrivning av Gud, hämtad ur en kabbalaskrift, ges också, och Gud finns illustrerad på sid 391.

Den här gången är Däniken faktiskt riktigt rolig. Och en del äkta science finns det i boken, för Däniken har intervjuat rymdforskare och svurit att troget återge deras ekvationer "även om jag inte fattar så mycket som en stavelse ens". (s 98) Sf-aren Roland Adlerberth har översatt.

SVEN ROSÉN

Religionslärobok

Religionsboken är en lärobok för grundskolans högstadium, vilken getts ut av Esselte Studium. Den är ett gott resultat av samarbete mellan redaktören, formgivaren, bildredaktören, tecknarna, montagemannen, författarna och planeraren. En betydelsefull nyhet är att man också engagerat en lång rad granskare för bokens olika avsnitt: förutom sakkunniga från universiteten har företrädare för de skilda samfundens beretts tillfälle att yttra sig. Man har alltså – får man anta – varit angelägen om att alla de olika beaktandena skall känna igen sig i bokens beskrivning av deras tro. Med tanke på att stora brister finns i läroböcker, om sådan tro som författarna själva känner sig främmande för, är det en nödvändig arbetsmetod, när en lärobok i religionskunskap sammanställs, att troende får granska text som berör deras egen tro.

Författare är Carl Gustaf Boëthius, Walther Mann, Bertil Persson, Olof Pettersson, Ingmar Ström och Erland Sundström. För planering och pedagogisk uppläggning av boken som helhet svarar Bertil Persson.

Religionsboken innehåller inte bara beskrivningar av tro, utan även diskussioner kring sådana livsproblem som kärlek och samhörighet, familjeproblem, könsmognad, arbete, alkohol och

narkotika, våld, meningen med livet. Framställningen är genomgående klar, enkel och väsentlig.

Från min synpunkt är Religionsboken inte alldeles tillfredsställande, men den bedömningen innebär ingen kritik av dem som arbetat fram den. En lärobok måste givetvis följa den studieplan som gäller. Men den som allvarligt söker i religionernas värld, undrar säkert vilken sakkritik som kan riktas mot de skilda religionsformerna – från filosofisk synpunkt och från religionsvetenskaplig synpunkt. Religionsboken beskriver alla former av religiös tro på ett positivt sätt – liksom f ö också min egen antologi Alternativ tro. Men det är inte självklart att det skall vara så i en religionslärobok. Om man ställer frågan "vad kan man tro på?", då kommer man inte undan de kritiska reflexionerna, och en närmare redogörelse för väsentliga inslag i religionsdebatten borde höra hemma i en religionslärobok.

En del av den kritik som riktats mot tro på Jesus och på Bibeln antyds i Religionsboken, men har i det stora hela en undanskymd plats. Agnosticism och ateism beskrivs mycket kortfattat. Marxismen presenteras mer utförligt.

Den vetenskapliga sidan av världsåskådningsfrågorna hör ju till ämnet filosofi, men bäst vore nog att i skolorna

slå ihop religionskunskapen och filosofin till ett ämne – "Filosofi och levnadsfrågor". De filosofiska tankarna är ju i hög grad relevanta för religionsproblematiken, och det är inte rimligt att religionerna i skolsammanhang drar sig undan konfrontationen med filosofin.

Under min tid i skolan undervisades det i kristendom. Numer skall även "främmande" religioner behandlas. Men fortfarande har kristendomen en alltför dominerande plats i religionskunskapsämnet. I Religionsboken behandlas hinduismen på ca åtta sidor – och Frälsningsarmén, som bara är ett av många kristna samfund, har fått nästan lika stort utrymme: sex sidor. Mystiken har fått mycket liten plats. Och den inte obetydliga rörelse som uppstått i västerlandet kring indiska swamier och guruer har nästan helt glömts bort – endast Hare Krishna-rörelsen och TM-rörelsen har fått vara med.

Men jag tycker att Religionsboken är ett välgjort arbete. Och den pekar framåt. Man utgår från sådana frågor kring livet som säkert varje människa – även i barndomen och ungdomen – ställer sig. Boken handlar om det som den första kapitelrubriken säger: Människan och livsfrågorna. Och den presenterar religionernas svar.

SM

Ny svensk UFO-bok

I *UFO – en fantastisk verklighet* (Zindermans, hft, ill, pris 52: –) söker Boris Jungkvist ge en historik över UFO-problemet från 1940-talet fram till våra dagar. Men det är "fall-historier" och myndigheternas agerande som redovisas – inte de många idéer och hugskott som genom åren spunnits kring fenomenet. Att BJ därvid blivit tvungen att ta upp gammalt, redan väl genomtröskat material, kan kanske ge den kräsne UFO-entusiasten tröttsamma déjà vu-upplevelser – men jag tror inte det är så farligt. Kanske är boken tänkt som uppbyggelse för blivande tefatäre.

Däremot tror jag att BJ ger en något ensidig bild av UFO-fenomenet. Visserligen inleder han med att deklarera sin vilja att vara objektiv och koncentra sig på väsentligheter. Men bedömningen av vad som är väsentligt kräver förstås en utgångspunkt, och BJ:s utgångspunkt är denna: "Rikligt dokumenterade rapporter från alla världsdelar visar att UFO är intelligent styrda rymdfarkoster som gästar oss från fjärran solsystem." (s 8) Det "väsentliga" blir då det rationella, i "tekniska termer" tolkningsbara mönstret i detta fenomen.

Men det finns ufologer – som t ex John Keel – som lägger tyngdpunkten vid det *irrationella* och *icke tolkningsbara* i mönstret. UFO-problemet tycks alltså vara mycket mer komplicerat än vad som framgår av BJ:s bok. För BJ är det t ex väsentligt att berätta om humanoid-iakttagelser (s 59ff) – för Keel skulle det ha varit väsentligt att också berätta om vittnena och vad som hände med dem. (Det är ett känt faktum att sådana här fall ofta – eller ibland – får en mindre trovärdig fortsättning, vilket är en av Keels käpphåsar.)

Nix! Jag tror inte mer på Keel än på BJ. Men poängen är att den som söker han finner – och *vad* han finner beror ofta på vad han söker. BJ har funnit rymdskepp, och av boken att döma har han inte funnit någonting som strider mot denna hypotes. I själva verket har han funnit hekatomber av data som stöder hypotesen, eller som borde stöda den... för så vitt inte någon obstinat kättare råkar stå på huvudet när han läser boken och därvid drabbas av en upp-och-ned-vänd tanke: Att själva mängden rapporter motsäger teorin...

Tänk detta: En rymdcivilisation – *ljusår inom ljusår borta* (och vår jord är en osynlighet på dess himmel) – som envetet, kontinuerligt, decennium efter decennium, övervakar oss med ett massivt uppbåd rymdskepp! – Carl Sagan har en del skeptiska funderingar kring denna möjlighet i *The Cosmic Connection* – men det är klart: ingen *vet* ju!

BJ binder sig alltså hårt vid *en enda* lösning. (Och det är han inte ensam om bland svenska UFO-skribenter.) Bokens värdefullaste avsnitt är enligt min

mening de som redogör för nyare inhemska fall där BJ tydligen själv varit med om att göra undersökningar. Men då han låter argumentationen flöda över Sveriges gränser blir han ibland alltför sparsam med källhänvisningar. (Sådan sparsamhet är inte bra om man vill bli tagen på allvar av skeptiker.) Det gäller t ex två rena sensationskapitel: ett om de flygplansförsvinnanden ("Flight 19") som kom att bilda upptakten till legenden om Bermuda-triangeln (och där BJ nog har vissa uppgifter fel), och ett annat: om två av ufonauter (?) mördade (?) TV-tekniker i Brasilien 1965. Sensationspressen skrev om detta fall på sin tid (t o m Sökaren hade en liten snutt 2/1967) – men finns någon trovärdig utredning publicerad? Vilka är BJ:s källor? (BJ har väl inte, direkt eller indirekt, refererat kvällspressen? – fast i en del andra fall redovisar han dagstidningar som källor.) Att astronau-

Ny Moody på svenska

Förra året kom på Natur och Kultur dr Raymond A Moodys uppmärksammade bok "Life after Life" med titeln "I dödens gränsland" – översatt av Alf Ahlberg – som berättar om patienters upplevelser i dödens närhet. I år har samma förlag utgett en fortsättning, *Frågor vid livets gräns* (ca-pris inkl moms 35: –) av samma författare och samma översättare.

Översättaren skriver i en introduktion att båda böckerna i hög grad fängslat honom utan att förändra hans egen agnostiska inställning till frågan om det hinsides.

Recensenten, som även han intar en agnostisk position i frågor som rör liv efter detta, tycker att Moodys böcker måste tas på allvar och att de utgör grund för vissa förhoppningar om en fortsättning av det personliga livet efter den fysiska kroppens död.

I andra boken berättar Moody om nya erfarenheter, som inte förekom i den första, bl a om upplevelsen av allomfattande kunskap, vilket känns igen från exempelvis dr Crookalls böcker, som vi tidigare skrivit om. I detta tillstånd synes jag vara allvetande – "under en minut fanns det inga frågor som inte hade svar".

Andra nya erfarenheter är "städer av ljus", "en värld av vilsna andar" och "övernaturligt bistånd". Men fortfarande har ingen enda skildrat tillstånd i stil med traditionell tro på helvetet.

En stor del av den nya boken, som är på 104 sidor, upptar frågor som ställts till dr Moody, och de svar han vill ge.

SM

ter siktat UFO:s har blivit något av en legend i mysterietidskrifter – förhoppningsvis har dock ufologernas egna facktidskrifter väl belagda data om saken (?) – men här åberopar BJ källor som Saga Magazine (s 156) och *Ray Palmers Flying Saucer Magazine* (s 154). Vem är Ray Palmer? Det är väl inte den ökände Ray Palmer (som sparkade igång Shaver-mysteriet och trodde sig jagad av deros) vars tidskrift äsyftas???

Men BJ diskuterar inte sina källor, och nog verkar han ibland vara beredd att acceptera litet väl mycket som stöder hans hypotes. T ex Michels orthoteni, som åberopas på samma sida som Vallées forskningar (s 59). Men vad Vallée har att säga om orthotenin nämns förstås inte. Kanske vill inte BJ komplicera saker och ting i onödan?

SVEN ROSÉN

Liten man

Den lille mannen i höghatten... om honom har Margareta Engström gjort en bildbok med små dikter till, som "läses snabbt, smältes långsamt". Den heter *Liten man på Jorden* och är utgiven på Halls förlag i Jönköping. Margareta är skulptör, men den lille mannen har, som förlaget meddelar, "funnits mer än tio år i konstnärinnans bildvärld".

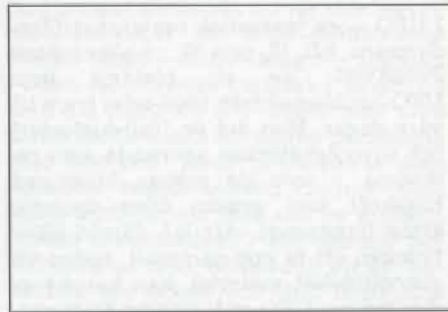
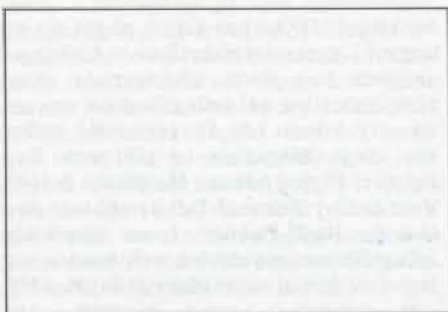
Det rör sig om en varelse med en liten själ: människan – framför allt den manliga varianten, vilken ju dominerar världen. Ganska maktlös, men stolt och värdig ändå. Okunnig, men likvärdig självmedveten. Inte elak, men hjärtlös. Inte dum, men tanklös.

Då och då hamnar på vårt bord bildböcker – med text – sammanställda av konstnärer. Det är en boktyp som står sig väl i jämförelse med exempelvis diktsamlingar. Text och uttrycksfulla bilder med ett budskap är en förening som kan ge ett starkt och bestående intryck.

SM

Filosofen, mystikern och dogmatikern

Som Sökarens läsare vid det här laget väl känner till, ogillar jag dogmatisk religion. Jag menar att den dogmatiska typen av religiositet – där det görs kategoriska påståenden om det ovetbara – är en form av vidskepelse. Dogmatisk religion predikas inom många trosriktningar.

Men det finns en annan, och mer rimlig, form av religiös känsla, exempelvis en upplevelse av enhet med allt eller en känsla att Kristus – som idé – representerar sanningen om hur människan bör vara. När en människa faller i djupa tankar inför naturen, exempelvis en solnedgång, eller växternas spirande om våren – och får känslor om universums vidunderliga storhet och skönhet, då är detta ett slags religiös upplevelse. Betraktaren vet inte vad Gåtan världen egentligen innebär, men han känner något inom sig, han anar – ja, han kanske går ännu längre och får ett slags förvisning om att Kärleken är världsalltets innersta karaktär.

De som är intresserade av livets Gåta är filosofen, mystikern och dogmatikern.

Filosofen är den som försöker grunna ut vad man rimligen kan säga om världen och människans

ställning där. Många filosofer har varit högst spekulativa, intuitiva, fantasirika – men filosofin har blivit allt mer realistisk. Dess attityd är saklig. Ja, den är numer så realistisk att den har övergett de Stora spörsmålen och sysselsätter sig med mer grundläggande frågor, exempelvis semantiska problem.

Mystikern är inte tillfredsställd med filosofens strikta resonerande. Han tycker att det finns mer att tänka och tro om livet och människans levnad "än filosofin någonsin drömt om". Mystikern får känslor, intuitioner, inre syner, som han finner värdefulla och tycker bär sanningens prägel. Mystikern har vissa föreställningar om verkligheten, en inlevelse i Varats natur, men han gör inga dogmatiska påståenden om det utomvärldsliga.

Dogmatikern säger alldeles bestämt att så och så förhåller det sig med gudomliga ting – den och den personen är Gud, den och den skriften är en gudomlig uppenbarelse. Dogmatikern representerar – enligt min mening – en religiositet av tidigare och "barnsligare" typ. Officiellt predikar exempelvis Svenska kyrkan en dogmatisk religiositet, men i verkligheten tror jag att många av kyrkans troende in-

nerst inne är mystiker. Dogmernas innehåll betyder inte så mycket för dem – de reserverar sig på flera punkter – men de har en mystisk upplevelse av "Guds" existens och Kristi centrala ställning i världsalltet som uttryck för "Guds" vilja och som föredöme för människorna.

Om man är filosof, mystiker eller dogmatiker är väl i hög grad en lägningsfråga. Mystikern är inte tillfreds med filosofens torra saklighet och hans tuffa begränsning av tankarna till vad som strängt sakligt sett är rimligt, utan vill låta tankarna, utan allt vad vetenskaplig logik heter, borra sig in i universums gåta. Och dogmatikern är inte tillfreds med mystikerns tveksamhet och ovilja att säga något med säkerhet, utan har ett behov av bestämda besked, kategoriska uttalanden, en fast trosgrund att lita till.

Men det som förenar oss alla, filosofer, mystiker, dogmatiker och irreligiösa, är ändå den gemensamma agnostiska grunden. Vi vet faktiskt inget om "Gud" och gudomliga ting. Vi har föreställningar, vi tror, vi anar...

För min egen del är jag väl mystiker mer än filosof, och alls inte dogmatiker.

SM

SÖKAREN

Nr 5 1978 Årgång 15

Adress: Box 3063, 103 61 Stockholm 3

Postgiro: 70 60 47 -8

Bankgiro: 372 -8128

Telefon: 08/69 60 27

Red o ansv utg: Sven Magnusson

Sökaren är en oberoende tidskrift för livsåskådningsfrågor, där skilda meningar kan föras fram.

För varor och tjänster som utbjuds i annonser i denna tidskrift svarar endast annonsörerna själva.

Tryckt hos Smålandspostens Boktr. AB, Växjö 1978

ISSN 0038 -0504

PRENUMERATIONSPRISER

Helår (10 nr) 60: -

Halvår 32: -

Annonspriser (moms tillkommer):

Helsida 650: -, halvsida 400: -, småan-

nonser 15: - per spalt-cm men minst 45: -.

INNEHÅLL:

Petrus berättelse 2

Leif Zeilich-Jensen, religionshistoriker och socialantropolog 6

Jan Vintilescu:

Haiku - japansk miniatyryrlik 8

Martin Johnson berättar 10

UFO tar tre människor i Kansas 12

Det svarta brödraskapet 18

Olle Wedholm:

Nicolaus Cusanus, vår första moderna tänkare 20

Per Ragnar:

Reflexioner 23

Birgit Lange:

Solens eld och månens ljus 24

Ananda Marga-debatt 27

Birger Qvarnström:

Den omedvetna inspirationens vägar och uttryck 28